CULTURA POPORULUI

Prim-redactor: CONST. CEHAN-RACOVIȚĂ

REDACȚIA: STR. NICOLAE IORGA Nrul 6. TELEFON No. 15-75.

Cluj, Joi 23 Iulie, 1925.

ADMINISTRAȚIA: STR. NICOLAE IORGA 6. TELEFON No. 15-75.

ANUL V. N-RUL 119 Apare în fiecare Duminecă

Onor Biblioteca Universității Cluj (2 foi)

...te ...și ve-i putea! C. A. Rosetti

Din viața românilor de peste Nistru

Drepturile istorice ale poporului român nu se mărginesc numai până la Nistru, deoarece dincolo de această apă până la Bug, acest pământ a fost și este locuit de veacuri îndepărtate de către moldoveni, frați de același sânge și lege cu noi.

Din scrisul cronicarilor și din documentele vechi, din luptele avute în acest colț de țară, se poate vedea clar că elementul românesc nu a fost numai în trecere pe aici, ci ființa noastră etnică a fost legată de acest pământ. Toate năvălirile barbare le întâmpinau moldovenii viteji, și cu trupul lor, cu sângele, cu averea lor, se împotriveau și țineau zid de apărare. Poporul român nu se ducea să prade, să fure pământul altora; el își apăra moșia. Noroadele sălbatice au trecut și prin părțile acestea dintre Bug și Nistru și prin Buceag și prin Basarabia, au cucerit vremelnic, au stăpânit uneori chiar nedrept, dar toate noroadele au plecat cum se cuvenea după dreptatea cerească și a rămas mereu, nedoborît, poporul băștinaș, poporul român.

Și afirmarea noastră istorică, o pecetluește și mai mult actuala Rusie, care a întemeiat între Nistru și Bug: Republica Moldovenească. **Ni s'a făcut iarăș un început de dreptate. In fața lumei civilizate, se văd din nou: drepturile noastre legitime.**

Ele trebuesc apărate cu orice preț de către România. De oarece acolo în „Republica Moldovenească", s'a simțit și se simte încă românește; ochii moldovenilor de acolo sunt ațintiți mereu asupra noastră și sentimentele și credințele lor, vor rămânea, deapururea cu frații din România întregită. Iată, din mile de cazuri, unul pe care ni-l descrie d. prof. Ion Loghinescu, din Soroca:

„In vremea războiului, l'am văzut pe neuitatul Costin Josanu, român din locurile transnistriene. El era fiu de țăran, din comuna Valea-Hațului, un sat mare cu vreo cinci mii de locuitori și toți români, din ținutul Ananii, provincia Chersonului. De profesie era agent veterinar.

Serviciul îl îndeplinea la o gară mare din acelaș ținut Birzula (Bârzu în pronunțarea românească). Și cu toate că avea o familie numeroasă din mai mulți copii și viața de atunci scumpă îi cerea toată atenția spre căutarea mijloacelor de trai, el părea că trăește numai cu gândul de a vedea și țara sa împreunată cu România. Intr'o zi el vine plin de viață și nădejde la mine și vesel îmi spune că oastea românească a ajuns la gara Razdelina și peste două zile va ocupa toată regiunea românească dintre Nistru și Bug. Ce momente sfinte am trăit atunci împreună! Dar vai cum e de năprasnică viața!

Acest om tânăr, înalt și frumos peste un an a căzut lovit de tifos exantematic. Și în locul românilor au sosit bolșevicii cari au distrus țara lui, cari au adus foamete și boale și le-au luat românilor de-acolo nădejdea de a se vedea uniți cu noi toți românii liberi.

Și Josanu a murit, dar amintirea lui va rămânea veșnic sfântă. Mulți acuma scriu despre românii transnistrieni, mai ales de când bolșevicii au declarat această regiune în fața lumei ca o țară deosebită Republica Moldovenească. Să ascultăm, însă, cuvintele proprii ale răposatului Josanu.

Iată scrisoarea lui către un basarabean care a trăit cu el și în anul 1919 și-a luat dela el rămas bun plecând în Basarabia.

Domnule Florea,

„Din timpul cunoștinței mele cu d-ta, domnule Florea, am aflat în d-ta un om cu dreptate, muncitor-patriot, om cu adevărată inimă românească, fiu al Basarabiei. Bogata Basarabie încă naște așa oameni bogați de știință, muncitori și iubitori de poporul său, pe care te rugăm, o Basarabie, să-i ai și să-i trimiți la noi, cât de mulți, pentru luminarea drepturilor noastre. Dacă Basarabia ne-ar trimite de acești oameni mai mulți, apoi atunci noi* aceștí aproape două milioane de români (Moldoveni) din guvernurile Chersonului și Podoliei *am ști să deosebim mâna dreaptă dela stânga..... Și noi atunci vom putea fi la un loc cu Marea Românie... La noi sunt mulți fii iubitori de patrie. Cu regret spun că scumpetea vieții dela noi l-a silit pe Domnul Florea să se ducă de pe aici, scumpul om între noi care suntem otrăviți de bolșevicii ruși. Să trăiască România-Mare și să aibă ca d-ta oameni pe care să-i trimită la noi cât de mulți.

Constantin Ciril Josan

August în ziua de 16 anul 1919.

Orașul Bârzu guvernul Chersonului".

Acest testament transnistrian cunoscutul meu Florea îl păstrează cu sfințenie până astăzi".

Glasul acesta ni-se pare profetic. El trebue să trezească în conștiința tuturor românilor o mai multă luare aminte față de frații de peste Nistru. Mereu să credem, mereu să muncim, către un viitor plin de dreptate. Nimic să se piardă din ceeace face parte din poporul românesc. Sângele apă nu se face și acest adevăr să ne fie o cale vie spre înfăptuirea idealului național în întregime. Mijloacele deși grele se vor găsi ca să ținem lumina aprinsă a candelei cu mântuirea spre românism, a fraților de peste Nistru. Revendicările toate câte ni-se cuvin să fie ale noastre, oricât de târziu. Căci vorba bătrânească nu aduce anul, ci aduce ceasul.

„Cultura Poporului", roagă pe toți acei cari pot afla cât de puțin ce se petrece peste Nistru, la frații moldoveni, sau, au amintiri, fapte, cari ar interesa sufletul românesc, să ni-le comunice spre a fi utilizate prin foae pentru a trezi un interes cât mai viu din partea norodului românesc față de acei de o limbă și de o lege cu noi.

Const. Cehan-Racoviță

Municipalizarea cinematografelor

In ultimul timp cinematograful, departe de a fi părăsit, tinde a lua proporțiuni uriașe.

Și faptul e destul de înțeles.

Lipsit aproape jumătate din an de reprezentații teatrale — nu mai vorbesc de orașele mici de provincie prin cari deabia dacă, întâmplător, mai rătăcește câte o trupă teatrală, în tot cursul anului — adăogând la aceasta și lipsa de localuri încăpătoare pentru teatre, publicul în majoritate este atras de reclama cinematografelor.

Cu toată scumpetea locurilor, crescândă din zi în zi, și indiferent dacă filmul prezintă sau nu seriozitatea de a fi văzut, intelectualii ca și muncitorii de orice categorie, simt că n'au unde-și petrece puținele clipe de libertate decât în sala unui cinematograf. Și pofta de câștiguri mari, care a cuprins pe toată lumea, n'a cruțat nici pe patronii unor asemenea localuri.

S'au scris, prin presă, numeroase articole prin care se atrăgea atenția celor în drept de influența dăunătoare ce au asupra tineretului filmele senzaționale aduse din străinătate.

S'a alcătuit — după cât îmi amintesc — chiar o comisiune de cenzurarea tuturor filmelor, dar răul încă nu e desrădăcinat.

Așa cum se petrec lucrurile e de prevăzut că cinematograful, în loc să aibă un răsunet mai bun asupra publicului, în special asupra tineretului, va dărâma, încet dar sigur, și educația — atât cât mai e — formată cu multă trudă de familie și școală.

O măsură serioasă, menită să scoată aceste localuri din mâinele patronilor lacomi și rău voitori pentru cultura neamului, se impune cât mai în grabă: „Municipalizarea cinematografelor".

Pasul acesta — s'ar zice, îndrăzneț — l-a făcut, încă de câțiva ani, primăria orașului Timișoara. Și rezultatul s'a dovedit: mai mult decât îmbucurător.

Astfel am avut prilejul să ascult, în sala Teatrului Național din Craiova, o bogată dare de seamă asupra faptelor înfăptuite din municipalizarea cinematografelor în acel oraș și din care am desprins următoarele:

1.) La toate cinematografele s'au rulat filme serioase și în același timp instructive, pentru publicul de orice vârstă.

2) Beneficiile rezultate, care din an în an se ridică la sume însemnate sunt întrebuințate la întreținerea numeroaselor instituții de binefacere și educație națională: orfelinate, aziluri, căminuri pentru ucenici ș. a.

Socotesc că ar fi de prisos să merg mai departe cu asemenea exemple, căci numai cele arătate dovedesc pe deplin nevoia ca cinematograful — devenit în ultimul timp un mijloc important pentru răspândirea culturii în popor — să fie trecut pentru totdeauna în proprietatea comunei și exploatat numai de aceasta.

Ilie Păsculescu

ORAȘUL BĂLȚI ÎN VIAȚA BASARABIEI

Orașul Bălți, un însemnat centru comercial de cereale și vite, situat pe malul drept al Răutului, un râuleț mic și mlăștinos, cu toată așezarea sa nefavorabilă din cauza bălților din apropiere, dar cu un județ curat agricol, pe o întindere de peste 5000 km. pătrați, în ultimii ani și-a luat un avânt de desvoltare cu mult mai mare, decât alte orașe ale Moldovei de peste Prut, lărgindu-se mai mult în partea vestică, unde s'a proiectat și clădirea reședinței episcopale, având o poziție mai frumoasă. Inainte cu opt ani Bălțile aveau abia 30 mii de de locuitori, iar astăzi numără peste 60 mii.

Viața economică a început să sufere de câtva timp, și va mai avea de suferit din cauza crizei financiare, și mai cu seamă din cauza secetei, care în acest an bântuie aproape în toată Moldova de peste Prut, ceeace a făcut ca viața să fie atât de scumpă, cum n'a mai fost pe aici.

Viața culturală, văzută astăzi în asemănare cu ceeace a fost înainte, până la Unire, și dela Unire încoace, ne arată progrese serioase și îmbucurătoare, cari s'au putut face până acuma în acest oraș, în care, înainte de 7—8 ani, te simțiai încă străin. Cei cari până atunci vorbiau românește, erau doar plugarii de pe la sate, cari veniau la oraș și aceia cari aveau nevoie de ei; căci mulți plugari nu învățaseră limba rusă, și deci trebuia să li se vorbească în limba lor; iar pe lângă aceștia un număr mic de intelectuali, dar nu toți, ci aceia, cari nu voiau să-și uite limba „moldovenească". Ceilalți se temeau sau se rușinau de ea, iar rușii și celelalte naționalități o disprețuiau în neștiința sau ignoranța lor, fiindcă era o limbă „proastă" *). De aceea la conveniile și în societățile lor „culte" vorbiau numai în limba rusă, iar prin oficii cu atât mai mult. De altfel se știe, că acei moldoveni basarabeni, cari ontezau să-și manifeste sentimentele lor naționale, sau să întrețină vr'o legătură de felul acesta cu frații lor de peste Prut, erau expuși pericolului, de a fi urmăriți sau de a fi trimiși în Siberia, cum li s'a și întâmplat unora. Dar sufletul românesc trăia, căci, cu toate aceste împrejurări, se vorbia, se citia și se scria românește, fapt, de care m'am încredințat, când, în anul 1917, la venirea mea în Bălți, printre bibliotecile de aici, la biblioteca orașului, între vraburile de cărți rusești, și aproape numai rusești, am aflat și cărți românești ca I. Creangă, D. Bolintineanu, V. Alecsandri și altele câteva **). Era deci un sâmbure de viață românească, și aceasta mulțumită străduinții acelor neobosiți luptători basarabeni, ca d. I. Pelivan, apărătorul drepturilor Basarabiei la Paris, d. P. Halipa, fostul ministru al Basarabiei, care, încă până la războiu, tipăria la Chișinău „Cuvântul Moldovenesc" și alții, ale căror nume vor străluci în istoria acestei provincii și a neamului nostru.

Nu-l pot uita pe fostul director general al învățământului din Basarabia, d-l Ștefan Ciobanu, astăzi membru al Academiei Române și director al Liceului real la Chișinău. In capitala Moldovei de peste Prut, d-sa, cu o rară energie și pricepere, și cu o muncă neîncetată, începând îndată după izbucnirea revoluției ruse din 1917, alături de bărbați de seamă ai Moldovei de peste Prut și împreună cu transilvănenii, în frunte cu d-l O. Gbibu, bucovinenii, în frunte cu regretatul Gh. Tofan și alții, a știut să pună o temelie solidă pentru cultura românească în Basarabia, iar apoi, în timpurite cele mai grele, să conducă timp de aproape 4 ani învățământul, trăgând „prima brazdă" pe un tărîm mânos și lăsând frâne sigure urmașilor săi. Dela acest focar, până la legăturile mai strânse cu frații de peste Prut, raze de lumină pătrund și în celelalte părți ale Basarabiei. Astfel orașul Bălți, încă din toamna anului 1917, se bucură de o viață nouă, de o viață vie. Precum a avut ambiția să fie printre cele dintâiu orașe la cererea Unirii din Martie 1918, astfel a avut ambiția să fie printre cele dintâiu și în privința progreselor culturale, de cari se bucură.

Prof. **N. M Palamaru**

*) rus. prostoi — rom. simplu.

**) *Astăzi biblioteca orașului numără* cam 7000 cărți, între cari peste 800 cărți românești, iar restul rusești și puține în alte limbi.

DIN ȚARA FAGILOR

— Dela redacția noastră din Cernăuți —

Domnului Em. Bucuța,
la Fundația „Principele Carol"

In urma mandatului ce l-am primit din partea d-lui Em. Iliuț, inspector-șef al Regiunii XIV. școlară, pe care d-voastră l'a-ți rugat pentru unele lămuriri privitoare la societățile culturale populare din Bucovina, am onoare a vă comunica următoarele:

Pe vremuri guvernul austriac a căutat cu orice preț să întărească, în jumătatea austriacă elementul german, orișiunde s'ar fi aflat, și pe cel maghiar în cealaltă jumătate a fostului imperiu, cu scop de a avea în aceste elemente, prea credincioase ideii de stat austro-ungar, elemente în condițiuni economice și culturale cât de puternice și superioare.

Această superioritate economică și culturală elementele germane și le-au câștigat pe lângă alte avantagii și prin:

1) societățile lor culturale „Volksleseverein";

2) băncile populare „Volkskassen" sau „Reiffeisenkassen"; și

3) prin sprijinul financiar și moral pe care-l primeau din partea statului.

Prin întărirea economică și culturală a elementului german s'au văzut amenințate cu desnaționalizarea popoarelor negermane, în primul rând cehii și pe alocuri polonii. Natural deci că aceste popoare au reacționat și acestea cu aceleași mijloace economice și culturale de cari se uzau și germanii. A început o luptă pe tăcute, o luptă economică și culturală între poporul german pe deoparte și celelalte popoare negermane pe de altă parte.

Și noi românii bucovineni am intrat în această luptă, copiind instituțiunile noastre populare, fie de natură economică, fie culturală, tot dela germani însă prin intermediul cehilor și polonilor. Situația noastră a românilor în Bucovina era întru atât cu mult mai grea, că pe când cehii aveau un unic front: germanii, noi aveam două, ba trei fronturi: germanii, slavii (rutenii) și evreii. Germanii ne omorau cu dragostea și superioritatea lor culturală, rutenii sprijiniți fățiș de guvernele austriace progresau tot mai mult cu slavizarea noastră. Imi reamintesc cum un profesor rutean, fost coleg al meu din școală, mi-a zis prin anul 1912 că va sosi vremea când în Suceava noastră vor deveni românii atât de rari încât se va vorbi de ei cum se vorbește despre indienii din America, iar evreii tot sprijiniți de guvern ne răpeau pământurile și rodul muncii noastre cu ajutorul rachiului.

In asemenea condițiuni intelectualii români bucovineni au reacționat prin înființarea de societăți culturale și economice, primele numite „Cabinete de lectură", iar celelalte „Bănci sătești raiffeisiene". Cu ajutorul acestor societăți, dacă și nu s'a făcut prea mare vâlvă, însă fiecare în satucul unde ființa, s'a contribuit foarte mult la întărirea sentimentelor naționale românești, dând putere poporului român din Bucovina să poată rezista și perzista în ciuda tuturor atentatelor venite din partea vitregei stăpâniri.

Tot cehii și polonii au avut o măreață organizație sportivă numită „Sokoly". Această organizație sportivă era organizată militărește. Cu toate că guvernul austriac o știa aceasta, n'a îndrăznit să se atingă de acești „Sokoly", n'a permis însă și celorlalte popoare negermane ca să-și organizeze asemenea armate naționale. Românii bucovineni au recurs la un alt mijloc.

In toate părțile Austriei erau permise și existau așa numitele „Freiwillige Feuerwehr", pompierilor voluntari, de bună voe. Ne-am creat deci un tip intermediar între „Sokoly" și „Freiwillige Feuerwehr" botezând aceste societăți „Arcașii" și fixând în statutul lor, că ținta și scopul lor este, pe lângă chestiuni culturale, apărarea consătenilor de primejdie de foc. Astfel a fost necesar și permis ca membrii acestor „Arcașii" să facă fel de fel de exerciții. Primele „Arcașii" au fost înființate de d-l Dr. V. Marcu împreună cu regretații V. Lițu și Gh. Bărtoi, toți foști membri ai societății academice române „Dacia" din Cernăuți.

Acelaș lucru l-au făcut și rutenii dela noi. De multeori s'a întâmplat ca „Arcașii" noștri să se încaere la bătăi cu „Siczii" rutenilor (mai ales în satele mixte române-rutene), unde ajungea treaba la cuțit și revolver. Era deci foarte bine aplicată deviza austriacă împrumutată dela români: *divide et impera.*

Și a-venit războiul.

Reîntorși din război, situația s'a schimbat. S'a schimbat mult spre bucuria și norocul nostru. S'ar fi putut crede că acuma, în hotarele lărgite ale României societățile aceste vor lucra cu atât mai mult și mai intensiv, dar nu este așa, cu câteva excepții lăudabile. Cauzele sunt multiple: 1. Multe sate au fost distruse, dar mai toate jefuite fie de ruși, fie de unguri, austrieci sau germani (prusaci);

2. Elementele conducătoare — învățătorii, preoții și cantorii bisericești — au ajuns în situații materiale proaste;

3. Peste tot locul și-a făcut intrare politicianismul. In asemenea condițiuni societățile culturale sunt cuprinse de o letargie generală, activitatea culturală este prea mult și dăunător redusă. Cei mai mulți intelectuali dela sate caută să-și câștige pâinea de toate zilele prin diferite alte ocupațiuni, câte odată cinstite și câte odată și mai puțin cinstite, ceea ce-i înstrăinează de poporeni. In orice caz vechiul entuziasm sfânt și măreț pare a fi adormit.

Pe alocurea singuri țăranii încearcă să reînvie vechile societăți, însuși neștiutori și stângaci cum sunt, nu prea reușesc din cauza nouei legi asupra persoanelor juridice.

In vederea acestei situații s'a creat în Cernăuți societatea culturală „Academia Populară", care pe lângă reactivarea și îndrumarea vechilor societăți populare și-a fixat și un scop specific al ei și anume: crearea unei universități populare cu scop de a da o educație culturală, științific practică, elementului românesc rural din Bucovina, pentru a-i ridica nivelul cultural pe de o parte și pentru a putea trece cu puteri viguroase la ofensiva de reromanizare al terenului pierdut față de ruteni, lucru ce recere muncă, răbdare și timp. Planul bine chibzuit în teorie se împiedică de multe dificultăți în practică, dintre cari cea mai mare este lipsa de bani și un personal cât de restrâns, care să se ocupe special numai de chestiunile culturale.

Societățile de cumpătare „Trezvia".

Propaganda antialcoolică se făcea și se face în toată lumea. Centrul acestei propagande e în Geneva și America de Nord (St. U.). La noi în Bucovina pe vremuri s'a sculat un predicator cu numele Sainciuc, originar din comuna Mahala. Cuvântul lui avea un colosal răsunet, fucât proprietarii (marii cârșmari) văzându-se periclitați în existența lor, s'au adresat către guvernul austriac ca să-i pue căluș prea vorbărețului prooroc. Având guvernul austriac toată solicitudinea față de acești propinatori cu întreaga lor armată de cârșmari și de a căror servicii avea atât de mare nevoie (vezi denunțările fără număr împotriva tuturor elementelor românești de conducere din timpul războiului) a dispus internarea lui Sainciuc în spitalul de alienați din Cernăuți. Spre cinstea medicilor de acolo trebue spus că ei nu s'au lăsat influențați de șoaptele guvernatorului, ci și-au dat părerea că Sainciuc nu că nu este nebun, dar e chiar foarte cuminte. Insă ca tot să-i astupe gura l-au băgat în armată.

Cuvântul acestui Sainciuc a adus totuși roade, căci după război s'au aflat oameni, cari au urmat ce a început el și aceasta și mai sistematic. D-l Ștefan Bidnei, secretar la prefectura din Cernăuți, a alcătuit un tip de statute pentru societățile de cumpătare „Trezvia", a căror membri trebue să se abțină cu desăvârșire dela băutul rachiului, au voie însă să consume în măsură moderată vin, bere și alte băuturi ușoare din fructe. Societățile aceste răsar ca ciupercile, fiindcă țăranul nostru își dă prea bine seama de pericolul ce-l amenință din partea cârșmelor. El e însă moralicește prea slab ca să poată rezista ademenirii și aceasta o știe și el. Societățile acestea și ele întâmpină greutăți cu înregistrarea ca persoană juridică.

Pe unde s'au înființat astfel de „Trezvii", jandarmul nu trebue să supraveghieze crâșmele, pentrucă trezviștii au luat asupra lor această sarcină, denunțând autorităților în drept orice încălcare de lege din partea cârșmarilor. Sunt prin urmare cazuri unde cârșmele au fost definitiv închise, ba sunt și sate unde de loc nu mai există nici o cârșmă.

Prima „Trezvie" a fost înființată în cumuna Arbore în anul 1922 de Paști.

In rezumat situația noastră în Bucovina e:

Dacă vrem și dorim ca Bucovina să devină înapoi românească cum a fost, atunci, pe lângă o serioasă activitate școlară, trebue să lucreze cât de mult, cât de intensiv și sistematic și societățile culturale și economice populare.

Fiind țăranul român din Bucovina cultivat și ferit de beție, el va deveni din nou falnicul „arcaș" al lui Ștefan și va fi învingător, de astădată în lupta culturală națională.

Primiți mult prețuite domn, asigurarea celei mai distinse stime.

E. Scalat

SCRISORI DIN PARIS

— Dela redactorul nostru —

O crimă politică

Ernest Berger, secretatul administrativ al „Acțiunei Franceze" a fost împușcat pe când eșea dela biroul său, de o femeie numită Maria Bonnefoy. Având capul străbătut de un glonț, nenorocitul om care era tatăl a doi copii mici și unul încă nenăscut, a murit peste câteva ore. E o crimă care pasionează tot Parisul și care mai adaugă un nume pe lista de sacrificați ai idelor susținute de „Acțiunea Franceză". Justiția ce o vor face autoritățile republicane e departe de a fi măcar bănuită. Sunt precedente cari îndreptățesc orice pronostic pesimist. E foarte probabil ca criminala de azi să fie achitată în aplauzele tuturora, cum e posibil ca ea să fie și condamnată. Din cele ce vor urma se va putea înțelege de ce se pune acest dubiu într'o chestiune care ar părea clară. Ei, bine, câte odată sunt așa de puțin clare unele afaceri, chiar în țările considerate ca fiind de cea mai clară civilizație.

„Acțiunea Franceză" e o mișcare născută din doctrina unui om mare numit Charles Maurras, într'al cărui cap ar putea să intre două capete ale lui Jean Jacques Rousseau, și care concepe ideia de națiune ca cea mai înaltă, ca singura eficace unui înalt progres omenesc. Doctrina lui Maurras e o doctrină naționalistă integrală care nu concepe, desigur, soliditatea națiunei decât prin garantarea neștirbită a continuității ideei naționale, lucru ce nu se poate asigura decât printr'o strictă ierarhie care să mențină ordinea, și printr'o monarhie hereditară. Pentru această ultimă considerație „Acțiunea Franceză" e considerată ca o mișcare regalistă și adepții ei ca servitori ai regelui, căci regele există. Aceasta e un lucru pe care capetele republicane nu-l pot concepe și prin urmare „Acțiunea Franceză" e considerată ca un punct negru în noianul instituțiilor republicane.

Regele Franței, după partizanii acestei mișcări, este Monseniorul Duce de Orleans, descendent din vechea Casă Domnitoare și a cărui bătrânețe nu turbură pe slujitorii lui din Franța, deoarece moștenirea tronului fictiv e asigurată. Doctrina lui Maurras și în acest punct e executată.

Cu toate că la prima analiză ar părea că această mișcare nu e ceva cu adevărat forte, după o amănunțită cercetare se ajunge la concluzia că nu numai că în organizația ei e mai mult decât serioasă, dar că ea continuă să îngrijoreze instituțiile republicane. Eu am luat parte la întruniri ale acestui partid regalist unde am văzut douăzeci de mii de oameni și mai mult chiar, aclamând frenetic pe oratorii ce cereau reîntoarcerea monarhiei. Nu e poate o acțiune ce-și va încorona năzuințele în zilele noastre, dar e o mare forță de viitor. Toată noblimea Franței e înscrisă în condicele ei, mulți intelectuali, mulți militari, și majoritatea elevilor universitari. E o forță intelectuală deci.

Ei bine, masa republicanilor cari nu înțeleg pentrucă nu vor — nu pentrucă nu găsesc bun — sentimentele superioare ale acestei mulțimi naționale, se mulțumesc a vedea în rațiunea de rege un tiran ca Ludovic al cincisprezecelea și atât. Pentru el ideia de rege e ceva necivilizat și nu de puține ori, m'am revoltat când mi-se vorbea de stricăciunea regelui Spaniei, de ramoleala regelui Angliei, de degenerarea regelui Italiei. Dovada cea mai bună de altfel că toate aceste structuri celebrale ale Revoluției Franceze, nici nu se gândesc să intrevadă ideia de rege, și se mărginesc numai la criticarea fizicului lui. Și tocmai din această cauză pornea revolta mea.

Acestea toate le-am spus pentru a se putea face o idee de simpatia de care se bucură membrii „Acțiunei Franceze". Aceștia chiar dacă nu sunt urâți, sunt desconsiderați. Toată presa politică din Franța e mușcătoare pentru acești energici susținători ai regalității, cari prin ziarul lor care și el poartă numele de „Acțiunea Franceză", își susțin doctrina cu un curaj și cu o credință demnă de toată admirația.

Toate manoperile, până la cele mai barbare s'au încercat contra acestei mișcări, pentru a descuraja și pentru a jigni. In ultimii ani trei dintre membrii Acțiunei Franceze au fost uciși. Doi dintre conducători și un copil, fiul lui Leon Daudet, directorul ziarului „Acțiunea Franceză".

Marius Plateau, care era secretarul general al Acțiunei a fost omorît în biroul lui de către o fată tânără, unealtă a cercurilor anarhiste, și care apoi a fost achitată de justiția republicană.

Filip Daudet, un copil de 14 ani, a fost omorît pentru ca astfel să descurajeze pe tatăl său, unul din fruntașii Acțiunei și care bazat pe o cantitate de probe acuză poliția republicană de complice la omorîrea fiului lui.

Al treilea e nenorocitul Ernest Berger, care a căzut și el sub gloanțele anarhismului, prin mâna tot a unei femei instrument de răzbunări politice, asupra căreia cineștie ce sentință va lansa justiția. Aici reamintesc îndoiala ce o manifestam la începutul articolului meu.

Această ultimă criminală susține că intenția ei nu era să-l omoare pe Berger ci pe Charles Maurras sau pe Daudet. Indiferent de victimă, intenția ei criminală nu se poate șterge și cred că de data aceasta eșafodul va înlocui libertatea dată omorîtoarei lui Plateau, complicilor la omorîrea lui Filip Daudet și încă altor criminali politici ca acea doamnă criminală care a omorît pe Gaston Calmette în biroul lui dela „Figaro", și al cărei bărbat e astăzi ministru cu puteri hotărîtoare.

Noua crimă politică săvârșită la Paris prin omorîrea lui Ernest Berger, în loc să demonstreze ura anarhiștilor și să marcheze o aprobare a republicanilor contra cameloților regelui, a stârnit un nou curent de simpatie pentru acești dârji luptători ai cauzei naționale, căci cât de republican ar fi francezul nu poate rămâne insensibil în fața unui odios atentat care lasă pe drumuri trei copii dintre cari unul nenăscut, și oricât de îmbâcsiți ar fi de curentele demagogice ale zilei, există totuși în el acel fond sensibil, acea finețe și acel eroism național și social, cari au făcut gloria Franței în lungul atâtor secoli.

Trebue să facem tot efortul pentru a convinge conștiința noastră că de data aceasta justiția franceză va trimite la eșafodul care până acum a tăiat capul atâtor nevinovați și a cruțat atâția criminali, pe aceia care a omorît pe lângă un părinte, și un servitor credincios al ideii naționale. Numai în felul acesta se va putea curma noianul atentatelor criminale și al lașităților politice.

Valeriu Gh. Mugur

CURSURILE DE ADULȚI

Conform nouei legi a învățământului primar s'au ținut în anul acesta cursuri cu adulții. Roadele pe cari ele le-au dat, au fost recunoscute chiar de oficialitate ca fiind foarte frumoase. In statisticele publicate s'au văzut că în anul curent au frecventat aceste cursuri șapte sute de mii adulți, între cari cinci sute de mii cu totul analfabeți. Deci într'un singur an numărul neștiutorilor de carte a scăzut cu o jumătate de milion.

Învățătorimea — deși impilată de multe nevoi — a pornit bucuroasă la lucru, mai ales că i-se promisese prin circulări, — cum scrie și în lege de altfel — că aceste cursuri vor fi plătite. Nădăjduiau învățătorii că cel puțin pe această cale li-se va îmbunătăți cât de cât situația materială. Așteptările lor însă, cel puțin până acum, au rămas zadarnice. Am citit prin ziare încă de mai înainte de Crăciun, că Ministerul școalelor a dat ordin inspectoratelor să dispună imediata achitare a cursurilor de adulți ținute până în acel timp. Nu s'a făcut însă nimic, căci nici până acum n'am primit vre-un ban, deși la inspecțiunile speciale ce ni-s'au făcut la aceste cursuri s'au constatat aproape pretutindeni rezultatele destul de îmbucurătoare și deși organele de control au luat însemnări de numărul elevilor adulți și de numărul orelor — câteva sute — în cari învățătorii au ținut lecțiuni cu aceștia.

Dacă învățătorii au lucrat intens, ei n'au făcut-o numai de aceea că așa scrie legea ci și — mai ales — pentrucă nădăjduiau într'o îmbunătățire a traiului lor. Pentru aceasta au lucrat 7—8 ore pe zi, pentru aceasta și-au sacrificat puținul timp liber și și-au sdruncinat și mai mult sănătatea destul de prost întreținută, căci ar trebui să se țină seama că învățătorii lucrau cu adulții după ieșirea elevilor de curs elementar, că deci, învățătorul era deja obosit de cele cinci ore pe cari le lucrase cu aceștia. Acest surplus de muncă, ar trebui să fie plătit cu un surplus de salar pe oră, dar nu ni-se dă nici ceeace scrie legea și ni-s'a făgăduit prin circulări. Voim să muncim, dar socotim ca munca să ne fie răsplătită cel puțin în măsura nevoilor ce avem ca oameni și ca învățători.

Dar dacă oficialitatea a recunoscut că roadele acestor cursuri sunt atât de bune, dacă a recunoscut și apreciat surplusul de muncă, dacă a recunoscut greutățile traiului învățătorilor și insuficiența salarului — care, după cum a anunțat va fi îmbunătățit cu plata acestor cursuri — dacă, deci, se recunosc toate acestea, de ce nu li-se plătește odată acest drept al lor? Vrea Ministerul să-i lase pe aceștia cu impresia că tocmai conducătorii calcă mai întâi dispozițiunile unei legi pe cari singuri au creiat-o?

N'ar fi de dorit ca aceste cursuri să aibă soarta celor din legea lui Haret, ceeace cred că s'ar întâmpla în cazul când nu vor fi plătite.

C. N. Dărvărescu, înv.

VIAȚA LUI IISUS

Iisus în Capernaum

In vremea celor trei ani ai predicării sale Iisus a stat foarte mult în Capernaum, un orășel așezat la marginea unui lac ce se chema lacul Genizaretului. Aici învăța adeseori în sinagogă și făcea multe minuni. De aici pornia apoi prin satele și orașele Galileii, Iudeii și Samariei, vestind pretutindenea cuvintele vieții de veci.

Dela Cana, Iisus s'a dus la Capernaum și fiind Sâmbătă, a intrat în sinagogă. Și toată lumea se mira de învățătura lui.

Intre cei adunați în sinagogă era și un om cuprins de duh necurat. In timpul acela duhurile necurate aveau mare stăpânire asupra oamenilor, căci Iisus încă nu zdrobise puterea diavolului prin sângele său. Văzând pe Iisus, duhul care era în om a început a striga: Ce este nouă și ție Iisuse, Nazarineanule? Ai venit să ne pierzi pe noi? Te știu cine ești, Sfântul lui Dumnezeu! Diavolul însuși a fost silit să mărturisească în fața oamenilor, că Iisus este trimis dela Tatăl.

Iisus a certat pe diavol, zicându-i: Taci și ieși dintr'însul. Și duhul necurat a scuturat pe om și strigând cu glas tare a ieșit din el. Și se mirau toți, spunând, că Iisus și duhurilor necurate le poruncește și îl ascultă pe dânsul. Și s'a răspândit vestea lui în toată latura aceea a Galileei.

Ieșind din sinagogă, Iisus împreună cu Iacob s'au dus la Simion și Andrei, cari aveau casă în Capernaum. Soacra lui Simon era cuprinsă de friguri, iar Iisus, apucându-i mâna, a vindecat-o. S'a răspândit și vestea acestei vindecări și către seară, pe când apunea soarele, aduceau la Iisus pe toți bolnavii și pe cei cuprinși de duhuri necurate. Și pe toți îi vindeca.

A doua zi, foarte de dimineață, s'a sculat. Simon și ceice erau cu dânsul s'a dus să-i spună, că toți oamenii din oraș îl caută. Dar Iisus și-a adus aminte, că mai sunt și alte orașe și sate. Deaceea, a zis: Să mergem în satele și orașele din apropiere, ca să vestesc și acolo, că eu pentru aceasta am venit. Iisus așadar, s'a dus el însuși să caute pe oameni și să-i mântuiască. Și se adunau oamenii în jurul lui Iisus, iar el îi învăța, mântuindu-i de duhurile necurate.

Minunata pescuire

Lui Iisus îi plăcea mult să învețe pe oameni lângă lacul Genizaretului. O mulțime uriașă de oameni era într'o zi în jurul lui Iisus, la marginea acestui lac. Pe apă, în lac, erau două corăbioare de pescari, cari tocmai ieșiseră la mal, ca să-și spele mrejile. Una dintre corăbii era a lui Simon. Iisus s'a suit în această corabie, rugând pe Simon, să o depărteze puțin dela uscat. Apoi, deacolo din corabie învăța pe oamenii, cari ascultau cu multă luare aminte la marginea lacului.

Dupăce și-a gătat cuvântarea, Iisus a zis către Simon: Depărtează corabia la adânc și aruncați mrejile voastre spre pescuire.

Răspunzând Simon a zis: învățătorule, toată noaptea ne-am trudit și nimica n'am prins, dar după cuvântul tău vom arunca mreaja! După o noapte de trudă zadarnică, Simon totuși are încredere în Iisus. Au prins mulțime de pești, cât aproape se rupea mreaja. Au făcut semn celor din cealaltă corabie, cari venind au încărcat peștii pe amândouă corăbiile.

Văzând aceasta Simion (care mai târziu a primit numele **„Petru“**) a căzut la picioarele lui Iisus, grăind: ieși dela mine, Doamne, că om păcătos sunt eu! Cunoscând, că el este încărcat și cu păcate, nu s'a simțit vrednic să stea împreună cu Iisus. Dar Iisus îi răspunde :Nu te teme Simone, deacum vei vâna oameni! I-a spus așadar, că îl va face vânător de oameni pentru împărăția lui Dumnezeu. După aceasta, atât Simon, cât și tovarășii lui, părăsindu-și corăbiile, s'au dus după Iisus, făcându-i-se nedespărțiți tovarăși.

Din întâmplarea aceasta putem să învățăm și noi a nu ne pierde încrederea în Dumnezeu, niciodată. Ni-se întâmplă și nouă adeseori, ca truda să ne fie zadarnică. Să avem nadejde însă în Dumnezeu, căci ajutorul lui cel sfânt vine atunci, când nici nu gândim.

SEPTIMIU POPA.

EXPOZIȚIA ȘCOLARĂ
a liceului de stat No. 1 „Aron Pumnul“

— Dela redacția din Cernăuți —

Trecând un an de muncă școlară, muncă grea și istovitoare, în care timp elevii și-au lărgit și îmbogățit cunoștințele lor, pășind tot înainte pe scara vieții școlare, publicul larg în cea mai mare parte nu-și poate face o icoană fidelă despre această intensivă și rodnică muncă, ce se depune atât din partea elevilor, dar mai ales din

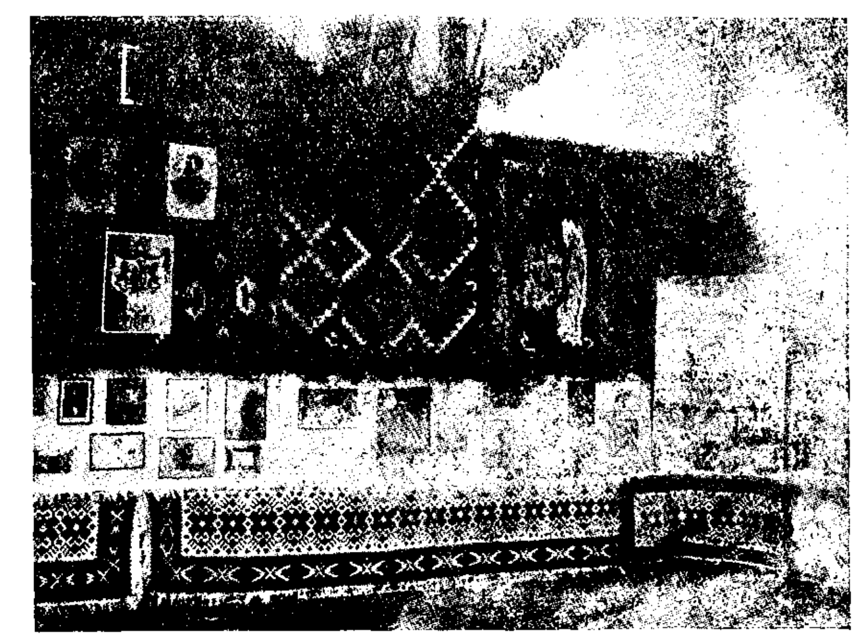

SALA DE EXPOZIȚIE

partea profesorilor. De multe ori se crede că între cei patru păreți ai școlii se buchisesc elevii cu diferite învățăminte — după părerea unora — nefolositoare pentru viața practică, dar nu este așa. Și cea mai bună dovadă ni este o expoziție școlară, în care se oglindește măcar în parte ceeace s'a lucrat și cum s'a lucrat în decursul unui an.

DESEMNE DIN SALA DE EXPOZIȚIE

Insă să vizităm expoziția liceului „Aron Pumnul“. Păreții marei sale de gimnastică sunt plini de diferite desemne. Sala frumos decorată face impresia cea mai plăcută. Trecând dela desemn la desemn trebue să admirăm precisiunea lor, dar mai ales sirguința și răbdarea cu care s'a lucrat aici. Pe lângă diferite peisage și portrete deseninate după modele și

DESEMNE DIN SALA DE EXPOZIȚIE

după natură vedem reprezintate și desemnele de caracter decorativ, ne atrag însă deosebita atenție multele și prea frumoasele desemne de motive naționale, lucrate cu atâta exactitate și cu atâta simț estetic în combinarea diferitelor culori. De toate gingășiile sunt și vasele expuse, ce-s împodobite cu diferite desemne de motive naționale. Remarcăm în special atenția cea mare ce s'a dat desvoltării desemnului geografic, împreunându-se astfel în mod fericit frumosul cu un lucru practic. Și într'adevăr că desemnul geografic practicat în mod sistematic este de cea mai mare valoare și însemnătate și din punct de vedere estetic dar mai ales din cel tehnic-practic și științific.

Lucrările de desemn în clasele I—IV au fost lucrate sub conducerea d-lui V. Nichitovici, iar cele din clasa pregătitoare sub conducerea d-lui E. Scalat.

In această expoziție se poate vedea o uriașă muncă și imensa energie, ce se cheltuiește de către cei chemați pentru a educa, a forma cât de bine și de perfect și din orice punct de vedere pe viitorii conducători ai acestei țări. Mai este această expoziție o dovadă pentru întregul acest liceu, că aici se muncește într'adevăr serios.

Cu cel mai mare regret însă trebue să amintim că această expoziție, cu toate că intrarea este gratuită, e foare slab vizitată, iar ziarele din Cernăuți și chiar și cele românești se desinteresează cu totului tot de astfel de produse culturale, măcar că liceul „Aron Pumnul“ este unicul liceu curat românesc în Cernăuți!

A. B.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sfințirea Casei culturale din Țebea

In ziua de 14 Iunie, în comuna noastră a avut loc o frumoasă serbare națională.

Cu prilejul marilor serbări ale centenariului Avram Iancu, cu ajutorul „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român“ din Sibiiu, comuna Țebea a zidit o hală, unde M. M. L. L. Regele și Regina au luat masa regală.

Hala aceasta — cu escepția unor lucruri mai mărunte: culise, cortină, vopsitul ușilor, ferestilor — s'a terminat, având destinația de „Casă culturală“, iar în această zi după amiază s'a făcut sfințirea acestei case.

După stropirea casei cu apă sfințită și după cetirea rugăciunei, părintele I. Indreiu a arătat istoricul acestei case. A spus gospodarilor, că „Asociațiunea“ prin revista „Transilvania“ No. 8—9/1924, a adus mulțămiri „sătenilor din Țebea, cari în câteva rânduri ne-au venit în ajutor în mod gratuit, ajutându-ne în felul acesta ca cheltuelile să fie cât mai reduse“, pentru aranjarea cimitirului și a halei, la serbările centenarului A. Iancu.

Subrevizorul școlar d. P. Rusu, a ținut următoarea vorbire:

Cinstiți săteni! Imi dați voie, ca în câteva cuvinte, să vă arăt rostul acestei case, în satul nostru.

Mulți vă veți întreba, oare ce mai vrea și casa aceasta la noi în sat? Fără asta n'am putea fi?

Ca să mă pricepeți, vă pun înainte trei lucruri, fără de cari un popor nu poate trăi, ca popor. Aceste trei sunt: știința, religia și arta. Acestea trei au înălțat omenirea până la nivelul, la care se află astăzi.

Știința cu progresele ei, îți umple sufletul de mândrie; ea descopere toate lucrurile ascunse și necunoscute. Dar ea nici nu dă liniște și mulțumire omenirei, ci cere jertfă și muncă tot mai multă.

Știința a făcut, ca să se zidiască aceasta casă culturală, (națională) în satul nostru.

Religia, în baza adevărurilor, îndeamnă pe om la faptele creștinești, la *sentimentul* de iertare a fratelui tău, vecinului tău, greșala.

Nicicând nu-i un om mai lipsit de demnitatea omenească și mai josnic, ca în momentele de răsbunare; iar de alta parte, nici când nu stă un om mai sus pe scara demnității sale, nici când nu-i un om mai nobil, decât când știe ierta fratelui și deaproapelui greșala ce i-a făcut.

Asemenea fapte nobilează sufletul omului și înalță pe om sus de tot.

Arta (adică tot ce e frumos, nobil, plăcut: cântări, teatru, poezii, desemn, jocuri naționale. ș. a.) cu producțiile ei, ne îmbogățește viața cu idei (gândiri) și sentimente noi. Ea înalță sufletul, scoae pe om binișor din grijile, năcazurile și suferințele vieții, ridicându-l din atmosfera vieții de toate zilele, într'o lume mai înaltă a fantaziei.

Este ceva și natural, ca sufletul — ieșit din cătușile vieții zilnice — să simtă o ușurare, o plăcere, pe un timp oarecare.

Ca să poți face aceasta, adică artă, este lipsă de aceasta casă în satul nostru, întocmai ca și de biserică și școală pentru religie și știință.

Casa aceasta e pusă într'un rând cu biserica și cu școala. In satul ideal românesc, trebue să stea alături acestea 3 clădiri, curățele și încăpătoare: Biserica având la dreapta școala, iar la stânga casa culturală, adica: amvonul, catedra și scena — căci din fața amvonului și a catedrei — durere — mai sunt mulți cari fug — dar în fața scenei se îmbulzesc mici și mari, săraci și bogați, bărbați și femei.

Să ai casă culturală în sat, să ai teatru, să fii tu stăpân pe scena acelui teatru, înseamnă a da poporului distracție frumoasă, învățătură ușoară și plăcută. Aceasta e menirea casei culturale. A nu înțelege acest lucru, ești un om sufletește orb. Iată dar, că, casa culturală nu e o casă, unde să adună oamenii la lucruri slabe, nu e o casă pentru râs. Aici se adună oamenii iubitori de artă, iubitori de lucruri bune, de învățătură ușoară și plăcută.

Piesele de teatru, cari se vor preda pe aceasta scenă, cuprind îndemnuri la mai bine, se arată întocmai ca și de pe amvonul bisericii, răul ce se naște din invidie, din clevetire, din risipă, din beție, din lene; apoi se arată iubirea de neam și de patrie, vitejiile părinților și copiilor noștri ș. a.

De aceea să cere, ca și diletanții de pe aceasta scenă, să fie oameni cinstiți, să facă parte din pătura celor buni și vrednici.

Dacă casa culturală întregește propaganda bisericii și a școalei — apoi și ceice fac aceasta propagandă pe scenă, trebue să fie persoane onorabile, întocmai ca slujitorii bisericei și ai școalei.

Deci încă odată o spun: Casa culturală stă alături de biserică și școală.

Aceasta casă numai atunci va ajunge să fie un factor de cultură în sat, când D-v. o veți lua în serios. Vă mulțumesc pentru ascultare.

A urmat un mic concert, dat de tinerimea adultă sub conducerea d-lor înv. A. Indreiu și a înv. d-ș R. Georgescu.

P. R.

Pentru stupari

Un grup de agricultori dornici de a răspândi albinăriul sistematic, au hotărît înființarea *„Uniunii generale a stuparilor din România“*.

Uniunea își propune a grupa la un loc pe toți stuparii din țară ca astfel uniți să poată lupta pentru tot ce interesează această însemnată ramură a economiei noționale.

Pe lângă aceasta „Uniunea“, va servi și apărarea intereselor membrilor săi în orice împrejurare.

In acest scop. inițiatorii se adresează tuturor stuparilor din țară, dornici să-și strângă rândurile spre a lupta împreună pentru organizarea și folosul lor și-i roagă să-și trimită adeziunile la d. Daniel Constantinescu, unul din inițiatori, Tuungeria piața de flori, București.

In cel mai scurt timp se va comunica celor înscriși hotărîrile luate. De n-rul înscrișilor depinde isbândirea scopului măreț al inițiatorilor.

Adeziunile se fac printr'o carte poștală, fără nici o sumă de bani.

Până la întemeearea unei „Gazete agricole“, a uniunei, prin acest ziar vom comunica hotărîrile luate.

Comitetul de inițiativă

Dela cercul preoțesc Olănești-Vâlcea

Duminecă, 21 Iunie, în comuna Dobriceni, jud. Vâlcea, cercul preoțesc „Olănești“ a ținut una din ședințele sale. De *dimineață* s'a făcut serviciul divin la biserică, când Pr. N. Nicolăescu a vorbit credincioșilor despre „Datoriile creștinești“.

După masă, în localul nou al școalei s'a ținut adunarea publică. Corul soc. „Farul“, de sub conducerea d-lui G. Bobei, a cântat minunat *mai* multe cântece. Deasemenea și corul cântăreților bisericești.

După aceea, frații-preoți Smeureanu, dintre care unul e și președintele cercului, au vorbit pe rând: întâiul despre Cele 7 *taine*, al doilea despre „Invățătorii mincinoși“.

La sfârșit, G. Bobei a cetit din „Clipe de liniște“ de A. Vlahuță, schița „Dela țară“, după care, cuvinte convingătoare, a vorbit celor de față despre „Cultura Poporului“, arătând cum această foaie se bucură de cinstea scrisului celor mai de seamă cărturari ai neamului, în frunte cu M. S. Regina României.

A. V.

RĂVAȘE DELA SATE

Din Câmpeneanca (jud. Putna)

In Ziua de 21 Iunie comuna noastră a avut fericirea să treacă prin adevărate clipe de mulțămire sufletească. In aceasta zi și-au dat întâlnire toți învățătorii cercului cultural din preajma comunei noastre. Dimineața la biserică s'a oficiat serviciul divin de către sf. sa preotul Vlădescu, iar după terminarea sfintei liturghii, toată suflarea s'a îndreptat spre școală unde s'au pus diferite întrebări școlarilor. După amiază sub președinția dlui revizor școlar I. Iordan s'a început ședința Cercului Cultural. Dsa a aratat celor de față însemnătatea Imnului Național; a mai vorbit preotul Căciula din comuna Merva despre biserică și școală. Școlarii sub conducerea Corpului didactic, compus din dna Florica Iftimescu, d. D. Paraipan înv. și Dșoara Aneta Georgescu, au înveselit publicul cu poezii, cântece și piese de teatru.

Cuvântul de închiderea cercului cultural a fost ținut de Dl. Emanoil Iftimescu subrevizor școlar, ținând o frumoasă predică de tinerii dintr'o țară, care au omorît bătrânii.

Tr. G. Dobre.

Din Măderat (jud. Arad)

In ziua de Sf. Petru și Pavel școalele primare din comuna noastră au dat o serbare, în sala școalei primare Nr. 1. Serbarea a fost deschisă de înv. Pavel Siiartău, care a prezentat publicului pe d. prof. de cântări Atanasie Lipovan din Arad. Apoi a arătat pe scurt însemnătatea serbării, după care s'a trecut la desfășurarea programului. S'a recitat, s'a cântat, s'au spus monoloagele: „Libertate“ de elevii I. și P. Jelecutean, „Despre sărbători“ de Florica Berariu, Florica Tataru și M. Jelecutean, „Datoria de-a fi soldat“ de N. Popoviciu și P. Hălmăjan, Despre școală de I. Jitariu și P. Pocnariu. Mai merită laudă fetițele Florica Moțiu, Nicu Popoviciu, Gh. Plar și Ștefănescu. Dl. președinte Aurel Morariu a mulțumit publicului pentrucă a venit la serbare și dlui înv. dir. P. Siartău, asemenea d-ș. Ica Siiartău, pentru munca depusă în cursul anului spre binele și fericirea școlarilor și neamului întreg.

După sfârșirea serbării s'au dat în licitațiune publică obiectele de mână lucrate de elevi.

Această serbare a fost un moment de înălțare sufletească pentru toți cari au asistat și pentru părinții școlarilor. Mulțumirile noastre, în primul rând se îndreaptă către conducătorii și organizatorii acestei serbări reușite și către toți școlarii cari pricep nevoia de carte și învățătură.

A. N.

Din Cociulica (jud. Cahul)

In Duminica de 14 Iunie, satul nostru a simțit nespusă plăcere primind în sânul său un grup de 80 de elevi ai școalei medie mixtă din orășelul Leova, având în fruntea lor pe directorul școalei preotul Tomșa și o parte din corpul profesoral, care cu toții au venit pentru a se recreia în pozițiunile pitorești ale acestui sat, după munca obositoare a unui an școlar.

Plecând la orele 9 dimineața din Leova, excursioniștii au putut ajunge în pădurea din marginea satului nostru deamiază unde au poposit și au luat masa comună într'o poeană din mijlocul pădurii. După masă elevii au jucat footbaal și diferite jocuri până la orele 3, când cu toții s'au îndreptat către sat, cântând cântece naționale care au stârnit admirația sătenilor. După ce au parcurs mai multe uliți ale satului, convoiul s'a oprit la școală, de unde cu ajutorul învățătorilor Cătănescu și Butuc s'au așezat elevii la gazde și s'a putut improviza o scenă în sala cea mare a școlii. Seara a avut loc o mică reprezentație, cu jocuri de gimnastică, recitări și s'a jucat și teatru.

Sătenii au rămas prea mulțumiți. A doua zi după prânz vizitatorii noștri au părăsit localitatea.

Prin aceasta aducem calde mulțumiri escursioniștilor mai cu samă d-lui director care ne-a onorat cu aceasta vizită.

P. Cătănescu.

Din Celaru (jud. Romanați)

In ultimul timp, în comuna noastră am avut o frumoasă serbare școlară, dată de amândouă școalele (de băeți și de fete) cu concursul elevilor de curs secundar din localitate, care se prezintă sub un număr mare, dovadă că din punct de vedere cultural la noi se lucrează mult, mai ales de câțiva ani.

Un public foarte numeros, în care vedeai amestecându-se la un loc rochiile de mătase cu cele de borangic și bluze cu altițe, venise în acea seară de primăvară, din toate satele vecine să petreacă câteva ore într'un chip mai înnalt.

Elevii și elevele de curs primar au jucat cu multă însuflețire sub conducerea harnicului învățător Marin Georgescu, piesa în versuri „Unirea“; iar cei de curs secundar „Bolnavul închipuit“.

S'au distins elevii Zamfir și N. Georgescu, care a mai recitat și poezia „La țară“, de Coșbuc; elevul Petre I. Nuță a cântat un frumos duet de violină, doina și un putpuriu național împreună cu d-l Marin Georgescu, învățător, care se pricepe bine și pe acest teren.

Dintre coruri menționăm: „Să sune iarăși goarna“; „Corul Vitejilor“, din op. Ernani; „Cucul“ și „Hai la vale“, toate pe trei voci au fost destul de bine, contribuind foarte mult a atrage pe săteni în mrejele școalei. D-l Georgescu și-a găsit elemente pentru vocea III-a la elevii de curs secundar, iar partea I era formată mai mult din eleve, care erau frumos îmbrăcate în costume naționale românești.

Printre pauze, orchestra a distrat plăcut publicul, iar un bogat bufet era la dispoziția fiecăruia, pregătit de cooperativa din Celar, condusă de d. I. Mazilescu. Singurul punct neplăcut pentru o parte numai din public (desigur pentru tineret) a fost faptul că serbarea n'a fost urmată de bal, conform tradiționalului obiceiu. Cu toată stăruința tinerilor, comitetul școlar s'a conformat ordinelor superioare și n'a cedat, — fapt care a făcut pe unii să plece cu oarecare umbre de supărare pe frunte, dela această frumoasă serbare, care rămâne reușită atât din punct de vedere moral cât și material.

A. B.

Din Bacium (jud Bacău).

Așezat pe valea râului Cașin la o depărtare de câțiva chilometri de târgul Onești, care are o vechime mare și e îmbâcșit de negustori, pe lângă serbările ce s'au dat în acest sat de către iscusiții elevi, este vrednică de amintit și serbarea care a avut loc în ziua de 28 Iunie dată de elevii cursului secundar setoși de lumină. S'au recitat poezii, monoloage și s'a jucat piesa „Vlăduțu mamei“ de către elevii Palaghiță, și Ursachi Gh. și elevele Cristea E. și Goagă M. Răușința, elevi cari au fost bine în soluri și răsplătiți cu aplauze.

In mijlocul poporului, se afla și seminaristul Ghioldum Lița, care a căutat prin purtarea frumoasă și prin cuvântările ținute dese să-și capete simpatia norodului. El a putut, ca prin munca stăruitoare ce-a depus-o, ca să poată pune baza unei societăți de cultură și unei case de sfat. Laudă i-se cuvine.

Serbarea s'a încheiat, prin cuvântul de mulțumire ținut de d-l director D. Desegă, care a fost și derijorul serbării.

N. B.

Din Bărbătești (jud. Vâlcea)

Duminecă, 28 Iunie, în comuna noastră a avut loc o frumoasă serbare școlară de sfârșit de an.

In fața întregului sat adunat la școală, serbarea s'a desfășurat într'un mod destul de plăcut. S'au cântat diferite cântece și s'a spus de către elevii tuturor claselor o mulțime de poezii, iar după ce s'a făcut de către fiecare învățător darea de seamă a clasei ce a avut în cursul anului s'a jucat cu multă simțire și înțelegere piesa „Păcatul“.

Elevilor silitori li-s'au împărțit premii.

D. C. Constantinescu, directorul școalei, ca încheiere, a vorbit despre rolul cel mare ce-l are școala în viața unui popor mulțumind sătenilor pentru felul cum au înțeles acest rol, dându-și copii la școală.

A. B.

Din Dobriceni (jud. Vâlcea)

In ziua de Sf. Petru și Pavel, în comuna noastră s'a ținut de către elevii școalei, serbarea de sfârșit de an. S'au cântat diferite cântece și s'au spus plăcute poezii, de către elevii cursului elementar și superior precum și de către adulți.

S'au împărțit premii formate din cunune și cărți. S'a jucat apoi piesa de teatru „Cinel, cinel“, de V. Alecsandri.

Serbarea s'a ținut în fața bisericii. După serbare s'a încins o horă națională.

D. Bogăroiu

Din Gornet Cricov (jud. Prahova)

Ziua de 21 Iunie, a fost o zi de înălțare sufletească pentru sătenii dela noi. Peste două mii de suflete dinpreună cu 11 preoți din cuprinsul cercului bisericesc Urlați, sub președenția preotului Gh. Mitroiu, și-au plecat genunchii în fața altarului. Slujba bisericească a fost săvârșită de acești preoți, iar răspunsurile liturgice au fost date de corul elevilor din Coșarele, sub conducerea învățătorului supl. Gh. Burtoiu. S'a oficiat un parastas pentru eroii noștri, morți pentru patrie, iar părintele Enescu din Tomșani a rostit o frumoasă predică.

După amiază în școala din Tărculești, bătrânul preot N. Ștefănescu, din Inotești, a vorbit despre „Luxul și mândria oamenilor“.

A urmat apoi o frumoasă serbare dată de elevii, din îndemnul energicului preot N. Ionescu, serbare sub conducerea d-rei Paraschiva Ristulescu, căreia i-a adus cuvinte măgulitoare părintele Mitroiu. A fost foarte bine elevul normalist Ionescu I. care a recitat.

La sfârșitul serbării s'au împărțit cărți pentru educarea tineretului și sfaturi pentru plugari, iar preotul Mitroiu a adus mulțumiri în numele întregului cerc pastoral, sătenilor cari au luat parte așa de mulți și a lăudat pe părintele N. Ionescu, că a știut să clădească astfel de suflete în ogorul lui Hristos.

Gh. Rădulescu

Din Topa Săucrai (jud. Cojocna)

Membrii cercului cultural „Jimborul mare“, a venit și în comuna noastră și a ținut o conferință. D. V. Dumitraș, învățătorul școalei din Sâmihaiul-Deșer și președintele cercului, a deschis conferința, arătând scopul acestui cerc pentru propaganda culturii în popor. D. I. Iordache, înv. a vorbit despre: „Indatoririle românului față de țară, arătând însemnătatea cărții; d. V. Dumitraș a spus povestea neamului din vremurile cele mai îndepărtate; d. A. Danciu, înv. școalei din Bercia, a vorbit despre „Creșterea copiilor și alte sfaturi folositoare“. Ca încheiere d. V. Dumitraș, în fața mesei pe care erau înșirate frumoasele cusături naționale lucrate de elevele din satul nostru, a adus mulțămiri atât d-rei înv. Sidonia Bochiș cât și părinților prezenți cari au înțeles să dea luarea aminte cuvenită școalei. După aceasta s'a luat o masă comună la locuința părintelui I. Bochiș.

I. B.

Din Barsana (Maramureș)

In ziua de Rusalii, cercul cultural al învățătorilor din împrejurimi, a ținut în comuna noastră, ultima ședință a acestui an școlar.

După slujba divină, în biserică, sf. sa preotul N. Hotea, a ținut o predică despre chemarea învățătorului. De aici, în școala primară, președintele cercului cultural, V. Orosan, a deschis ședința, salutând cu drag colegii oaspeți adunați din împrejurimi cât și pe d-na și d. Predescu, șeful oficiului poștei din orașul Sighet, prieteni adevărați ai școalei.

Președintele a vorbit despre însemnătatea școalei, iar d. Stan Iliescu, a ținut o prelegere model din istorie. Inv. T. Danciu, a ținut o conferință despre „Menirea școalei de azi“. După amiază foarte multă lume a vizitat atelierul de țesătorie de sub conducerea harnicei învățătoare, d-ra Cornelia Orosan. Apoi a urmat serbarea cu poezii, snoave și piesele teatrale: „Invățătura“ și „Meserie fetelor și nu slujbă“.

La sfârșitul serbării d. președinte a mulțumit cercului și dragostei arătată de public.

Din Doclin (Banat)

Duminecă, în 28 Iunie, a avut loc examenul anual cu elevii dela școala primară de stat. La acest examen au luat parte aproape toți părinții elevilor, unde s'au încredințat despre mersul școalei. Tânărul învățător Laurențiu Suciu, și-a îndeplinit cu devotament chemarea sa de luminător al tinerimei școlare. După răspunsurile precise din mai multe obiecte de învățământ și cântări, declamații, s'a putut vedea sporul unui an de muncă.

O impresie plăcută a făcut asupra tuturor prezența fiului acestei comune, d. căpitan Octavian Furdugeanu, care a premiat băeții cu 32 cărți cu cuprins moral educativ și fetițele cu 7 cruciulițe cu inscripția „Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române“.

Cu atâta duioșie și sentiment au primit vlăstarele premiile date de acest bărbat vrednic și iubitor de neam încât acel ce scrie aceste rânduri mi-am adus aminte cum înainte cu 55 de ani — când eram școlar — protojudele de pioasă amintire Ștefan Antonescu, cu prilejul examenului, premia școlarii silitori cu cărți folositoare, cari cărți le păstrez ca o plăcută aducere aminte și astazi. De aceea premiile date școlarilor, mai ales cărți, li este un mare îndemn la învățătură.

Iosif Ivan econ.

Din Ursoaia (jud. Olt)

A plouat din destul. Bucatele sunt bune și în curând se va începe seceratul grâului.

Duminecă, 28 Iunie, la școala primară din sat a avut loc serbarea de sfârșitul anului școlar, cu împărțirea premiilor.

Cu durere trebue s'o spunem, nu ne așteptam la atâta nepăsare din partea sătenilor. Nici chiar părinții *micilor* școlari nu au luat parte cu toții la pronunțarea rezultatului unui an de muncă intelectuală, a odraslelor lor. Și ce e mai rău, pe când școala era goală, cârciuma de alături gemea de lume.

In fața celor prezenți — săteni și elevi *secundari* — d. învățător M. Ciucescu, a arătat starea înapoiată în care suntem, față de alte sate, in ce privește școala și cultura; a vorbit cu părere de rău despre nepăsarea locuitorilor, când este vorba de făcut ceva folositor satului, precum și de purtarea *nemulțumitoare* a vechiului sub comitet școlar local; a arătat primejdia în care suntem, și nevoia imediată de a întocmi un nou sub-comitet școlar, format din entuziaștii tineri elevi secundari, cari au dat adesea dovadă de *muncă* stăruitoare și dorința de ridicarea poporului prin carte. S'au împărțit elevilor premiați, coroane de flori. S'au recitat poezii și dialoguri hazlii, de către micuții școlari.

După sfârșitul serbării, cu unirea locuitorilor și a *celor în drept*, s'a întocmit noul sub-comitet școlar local, compus din următoarele persoane:

M. Smarand-Oprișanu, președinte, C. Marinescu, vice-președinte, Sterian Popescu, casier, M. Ciucescu secretar și câte 2—3 membri de fiecare cătun, aleși dintre fruntașii satului.

S'a cerut aprobarea comitetului școlar județean.

Sperăm că noul sub-comitet școlar, al satului Ursoaia, să îndrepteze lucrurile și să lupte cu dragoste și ambiție, la ridicarea poporului prin școală și cultură.

Simu

DIN BUCUREŞTI

La institutul „Pompilian", din calea Rahovei 64, am avut prilejul de a admira şi anul acesta expoziţia de fine de an, aranjată cu mult gust într'una din sălile institutului.

E în adevăr surprinzător câtă artă superioară înfăţişază această expoziţie, în care nu ştii ce să admiri mai întâi; infinita varietate a broderiilor de mână; picturile în aquarelă şi ulei; insectarele, gobelinurile, cusăturile româneşti; pirogravurile, vasele în ceramică, precum şi multicolorile, obiecte în batic, lucrate de elevele din toate clasele cu o măestrie deosebită. Cursul primar se remarcă cu foarte frumoase desemnuri în peniţă şi creion, cum şi cu diferite construcţiuni plastice din carton; deasemenea se prezintă şi împletiturile făcute de harnicii micuţi.

Elevele din cursul liceal se remarcă cu minunate broderii din care reţinem în mod special pe acele ale d-relor: Butnariu, Pârvulescu, Miron, Georgescu, Broder, ş. a.

Cu desăvârşită artă sunt lucrate şi obiectele elevelor din cursul francez. Frumuseţea modelelor; arta rafinată cu care sunt lucrate şi gustul ales în ce priveşte armonia culorilor din diversele cusături, dovedesc cu câtă luare aminte sunt îndrumate elevele şi spre desvoltarea gustului pentru obiectele care mâine vor trebui să le împodobească căminurile.

Direcţiunea pensionatului şi distinsul ei corp didactic, înţeleg perfect că alături de cultură şi instrucţiune didactică e nevoie şi de o îndrumare practică manuală. Munca depusă pentru obţinerea acestor frumoase succese se datoreşte, d-nelor Constantinescu şi Grecianu şi d-rei Grigorescu adevărate artiste sub a căror conducere expoziţia s'a afirmat atât de frumos.

Nu putem decât să aducem toată lauda şi admiraţia noastră direcţiunii şi corpului profesoral al acestui vechi pension, în care de peste 30 de ani se munceşte foarte intens şi rodnic, pentru o cât mai aleasă şi desăvârşită educaţie şi instrucţiune a tinerelor copile.

Stabilizarea acestui Institut este o dovadă puternică, că însuşi statul a recunoscut marile merite ale acestui centru de cultură cum este „Institutul Pompilian". Dealtfel expoziţia din acest an înseamnă o adevărată glorie şi pentru şcoala despre care scriu acum, cât şi pentru întreaga evoluţie şcolară dela noi care e în plină înflorire.

Ag. Gr.

Inaugurarea unui local de lumină

In primăvara aceasta, în satul Butoiu din comuna Malu jud. Ialomiţa, s'a sărbătorit cu multă însufleţire deschiderea unui local nou de şcoală.

De dimineaţă, autorităţile comunale în frunte cu sârguitorul primar Petre I. Costache şi în unire cu mai mulţi săteni, au înfrumuseţat şcoala cu drapele, mănunchiuri de flori şi verdeaţă. După amiază, sf. sa părintele G. Vasilescu Znagoveanu a oficiat serviciul divin în prezenţa d-lui N. Marinescu, administratorul plăşii Urziceni, a autorităţilor comunale şi a numeroşi învăţători şi săteni. După terminarea oficierii serviciului divin, sf. sa a vorbit, pe larg, mulţimii, despre: „Folosul şcoalei în materie de credinţă, patriotism şi cinste", explicând celor de faţă clar că numai prin şcoală vom da ţării suflete energice, pline de patriotism şi cinste.

PETRU I. COSTACHE

Vorbeşte despre munca neobosită a energicului primar Petre I. Costache, care a depus toate sforţările pentru ridicarea acestei şcoale, şi care, pe lângă obolul public şi ajutorul dela Ministerul Instrucţiunii, n'a încetat nici o clipă de a contribui şi el cu punga pentru înfăptuirea acestei opere înălţătoare.

După părintele G. Vasilescu au mai vorbit şi d-nii N. Marinescu despre: „Insemnătatea edificiilor publice" şi D. C. Popovici despre: „Renaşterea naţională".

Aceste frumoase cuvântări au fost răsplătite de către public cu mii şi mii de aplauze şi urale.

După aceia, tinerii adulţi din această comună, au defilat frumos în faţa d-lui ad-tor de plasă şi a autorităţilor comunale şi, în urmă, în sălile şcoalei a avut loc o masă la care au vorbit sf. sa părintele Vasilescu, I. Canciu, D. Popovici şi N. Marinescu, mulţumind d-lui primar P. I. Costache pentrucă a reuşit să ridice acest local de lumină şi urându-i sănătate şi viaţă lungă şi spor la muncă; iar d-l N. Marinescu, în cuvinte mişcătoare a arătat trecutul strălucit al s. sale părintelui G. Vasilescu-Znagoveanu, spunând că, în vâltoarea acestei vieţi de astăzi, înfrigurate de materialism, puţini mai sunt din acei adevăraţi apostoli ai Lui Crist, cari să păşească desinteresaţi pe drumurile idealului şi să semene în sufletul poporului adevărata sământă a luminii şi a înţelepciunii, aşa cum a făcut în tot decursul vieţii părintele Vasilescu.

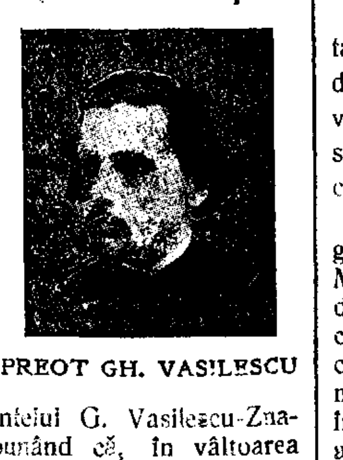

PREOT GH. VASILESCU

După masa comuna, seara, a urmat bal.

Din acei cari au luat parte la această înălţătoare serbare a culturii, însemnăm pe d-nii N. Marinescu administrator de plasă, Pr. G. Vasilescu, P. I. Costache, I. Canciu, Lt. Nicolescu-Gruia, D. Popovici. C. Nicolescu, V. Bolboceanu, Donea, Al. I. Costache, Iv. Ispasiu, Lascu Nicolescu şi alţii.

D-nele şi d-şoarele: Vasilescu, Popovici, Bolboceanu, Donea, Zanga, Marioara Pr. Nicolescu, Marioara Teodrie, Pop Ploeşti, Nety-Popescu ş. a.

G. Axintianu-Panduri

Sfinţirea monumentului pentru comemorarea eroilor din Brezoi

In ziua de 28 Mai, a avut loc sfinţirea monumentului, ridicat pentru comemorarea eroilor.

De dimineaţă s'a oficiat sf. liturghie în biserica locală, şi pela ora 10 jum. s'a format cortegiul în curtea bisericii, care era neîncăpătoare pentru mulţimea venită să ia parte la această serbare, mulţime venită nu numai din localitate, dar şi din comunele vecine.

Din localitate au venit toate autorităţile, şcoalele primare, de meserii, de orfani, soc. Carpatina, directorii Gross, Văleanu, Otto, Austerlitz, şefii de servicii Mirodeanu, Şiotter, Popovici, Cass. Z. Petrescu, diriginţele of. poştal, soc. Vasiliatul, prin reprezentantul său Merdler. Apoi din comunele vecine d. Chirca, Călineşti, Popescu, Şeful Staţiei Lotru, Pr. Popescu, Gh. Căineni-Vâlcea, I. R. Socolescu, A. Colbian, T. Alexescu-Mălaia, Liga Culturală secţia Voineasa-Vâlcea, reprezentată prin P. Droc, N. Bardaşiu, şi alţi membri din Brezoiu, apoi echipa pompierilor Carpatina şi un detaşament militar.

Plecarea la monument s'a făcut prin tragerea clopotelor şi s'a continuat pe tot drumul cântându-se de păr. N. N. Ionescu şi cântăreţi, Sfinte Dumnezeule şi Laudă sufiete al meu pe Domnul. Serviciul divin la monument s'a oficit atât pentru sfinţirea monumentului cât şi pentru pomenirea eroilor, după care s'a înhumat un sicriu conţinând oasele unor ofiţeri, cosciug adus de patru militari grade inferioare.

Seria cuvântărilor a deschis-o preotul N. N. Ionescu, prin o înălţătoare cuvântare, după care a vorbit d. N. Coman, judecător preşedinte şi preşedintele comitetului pentru construirea monumentului.

A citit apoi numele donatorilor dela 500 lei în sus şi arată în parte greutăţile cu cari a avut de luptat pentru realizarea acestui monument şi termină mulţămind tuturor celor ce i-au ajutat, căci — zice d-sa — fără concursul mulţimei nu se putea face nimic. D-sa a predat primăriei Brezoiu, monumentul, iar d. I. Nicolescu, preşedintele com. int. printr'o frumoasă cuvântare a răspuns.

A vorbit şi d. înv. Budeanu. Din partea Ligii Culturale, secţia Voineasa-Vâlcea, a vorbit d. P. Droc.

A vorbit apoi judele ajutor, ca român ardelean şi prin cuvinte înălţătoare evoacă figurile marilor luptători naţionali: Raţiu, Lucaci, Avram Iancu, Horea Cloşca şi Crişan şi laudă vitejia Dorobanţului, care a dat România mare de azi.

Meşterul cismar, Munteanu, — şcoala de meserii din loc — a mulţumit d-lui Coman, pentru ostenelile îndurate până ce a realizat acest monument.

S'a servit apoi în sala Georgescu, o gustare la peste 150 de persoane. A vorbit d. Nicolescu. închinând pentru justiţie; d. Coman a mulţumit tuturora pentru dragostea ce cu toţii i-a arătat. D. Popovici a închinat pentru d. Coman. D. P. Droc, pentru justiţie şi Liga Culturală; preotul Popescu pentru d. Coman; d. Al. Iancovescu, pentru M. S. Regele şi demobilizaţi.

Fericit poporul care are eroi şi de două ori fericit că are inimi nobile cari sacrifică timp şi bani pentru cultul eroilor.

Kilia

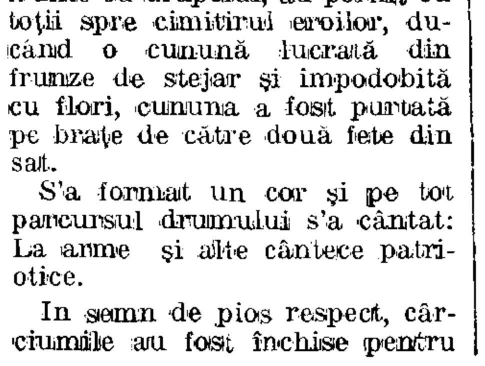

SCRISORI DELA ORAŞE

DIN FOCŞANI

In ziua de 28 Iunie, a avut loc pe terenul O.N.E.F. concursul sportiv civilo-militar, organizat de O.N.E.F. Focşani, ca rezultat al muncei de un an întreprinsă de direcţia tehnică a acestei instituţii în tot cuprinsul regionalei.

Programul s'a desfăşurat în ordinea enumărată mai jos cu rezultatele specificate în dreptul fiecărei probe.

Cursele pe jos: Viteza 60 m. Toma Gh. elev. Şc Norm. 9 sec., iar la 100 m. Dumitrescu Alex. elev. Liceul Unirea 12 sec

Demifond: 1000 m. Bădulescu P. Şc Norm. 3 min. 22 sec. $^1/_5$, la 2000 m. Boboleanu A. Reg. 3 Pion. 6 min. 12. sec. $^2/_5$.

Fond: 5000 m. Matei Ernest Reg. 16 Obuz. 17 min. 34 sec.

Alergări bariere 110 m.: Codrescu Petre Cap. T. R. Reg. 11 Art. 23 sec. $^2/_5$.

Sărituri: Inălţ. cu avânt Mihailescu elev. Liceu Unirea 1.35 m. lung. cu avânt Littman Reg. 10 Inf. 5.30 m. lung. fără avânt Littman Reg. 10 Inf. 2.98 m. cu prăjină Mihailescu Liceul Unirea 2.75 m.

Ciclism: Viteza 1000 m. Zamfirescu elev. clasif. I. fond 10.000 m. Spirstos Sp:in Galaţi clasif. I.

Aruncări de greutate: Bagdanoş Casa Ostăşească clasif. I.

Disc: Chirobacea I. Reg. 4 A. G. 26.70 m.

Suliţa: Chirobacea I. Reg. 4. A. G. 35 m.

Lupta cu frânghia: Echipa Reg. 4 A. G. clasif. I.

Wolley-ball: Echipa Reg. 4. A. G. clasif. I-a. şi câştigătoarea cupei.

Box: Exhibiţii şi s'au marcat câteva lovituri.

Foot-ball: au intrat în semi-finale pentru 5—VII. echipele Reg. 10 Inf., Reg. 3 Pioneri şi Şoimii.

In ansamblu concursul s'a prezentat bine. Publicul focşănean dornic de astfel de manifestaţiuni a dat dovadă, că înţelege pe deplin rostul sportului şi încurajează orice idee care merită să fie sprijinită.

Datorită ajutoarelor date de d-nii general Lişcu Toma, Col. Libert, Col. Muscelu, Col. Văleanu, Locot. Teodorescu, — autorităţilor civile, precum şi tuturor ofiţerilor şi trupei cari convinşi de necesitatea existenţei unui câmp de sport al oraşului, s'a înfăptuit prin stăruinţă o lucrare de artă şi de folos fizic şi sufletesc care le face cinste iniţiatorilor şi pe care focşănenii vor şti să o aprecieze.

M. Stoenescu

DIN VIJNIŢA (BUCOVINA)

In seara de 20 Iunie, în sala „Ateneului român" a avut loc o frumoasă serbare dată de către şcoala primară de fete din oraşul nostru. S'a jucat bine de elevele şcoalei piesa de teatru „Plevna", s'au spus poezii, s'a cântat. A luat parte foarte multă lume. Laudă şi recunoştinţă se cuvin membrilor corpului didactic dela această şcoală, în frunte cu d-na directoare Rozenliec Victoria, cari au muncit la reuşita serbării. Ar fi bine ca şi alte şcoli dela noi să ia pildă.

A. V.

DIN CÂMPULUNG — MUŞCEL

In zilele de 28, 29 şi 30 Iunie a fost deschisă expoziţia Şcoalei Profesionale de fete din acest oraş cuprinzând 3 secţii: croitorie, lingerie şi ţesătorie.

Lucrurile expuse, lucrate de elevele acestei şcoli au atras admiraţia tuturor vizitatorilor.

In secţia lingeriei, au fost de admirat cele lucrate de drele Florica Ionescu şi Lica Nicolescu. La croitorie au fost expuse rochii de o fineţe desăvârşită. A fost mult admirat lucrul drelor Marcela Chelcea şi Snicescu.

Deasemenea covoarele expuse în secţia ţesătoriei, au arătat îndeajuns câtă pregătire artistică au avut în această direcţie, ca şi în celelalte ramuri de lucru, elevele acestei şcoli.

Trebue notat însă, că buna reuşită a expoziţiei se datoreşte pe lângă muncii neobosită a elevelor şi stăruinţei cu care directoarea şcolii, d-ra Venerva Viţescu şi respectivele maestre de lucru s'au ocupat de pregătirea elevelor, astfel ca să poată deveni într'o zi, desăvârşite maestre, în cele trei ramuri de lucru mai sus arătate.

Serbarea de fine de an a Liceului de băeţi „Dinicu Golescu" din localitate, a avut loc în ziua de 29 Iunie în faţa primăriei, cu un program bine alcătuit.

Sub conducerea maestrului de gimnastică al Liceului d. Constantinescu, elevi au executat diferite exerciţii de gimnastică suedeză, piramide, dansuri naţionale, toate cu acompaniamentul Muzicei militare a Reg. Muscel No. 30.

Apoi întregul liceu a defilat în faţa reprezintanţilor autorităţilor civile şi militare, după care au fost ornate şi aduse pentru a completa programul, patru care alegorice reprezentând: puterea armata, arta, neamul românesc recunoscător ostaşului învingător şi victoria.

La această serbare a luat parte întreg publicul câmpulungean.

Mirişte

Serbarea eroilor în Năruja-Vrancea

Anul acesta ziua eroilor s'a sărbătorit în satul nostru, Năruja-Vrancea, din jud. Putna, într'un mod deosebit şi cu totul înălţător.

După serviciul liturghiei, de la biserică la care au luat parte oficialităţile comunei în frunte cu d. judecător ajutor Aurel Marinescu, membrii secţiei Ligei culturale şi un număr însemnat de săteni şi sătence, păşindu-se la cimitir s'a oficiat un parastas pentru memoria celor căzuţi pe câmpul de luptă.

SERBAREA EROILOR DIN NĂRUJA IN FAŢA CIMITIRULUI

Cimitirul eroilor este frumos împrejmuit cu zaplaz, de scânduri, având la intrare, deasupra porţii o placă de lemn vopsită cu inscripţia „Eroii neamului 1916—1919", şi împodobită cu frunze verzi de stejar din iniţiativa preotului icon. N. Mihail. şi a şefului de secţie Ilie Culea.

După oficierea slujbei, d. avocat M. Nădejde, a ţinut o frumoasă cuvântare, în care prin cuvinte bine simţite, a arătat însemnătatea ce trebue să dăm acestei zile.

A vorbit apoi, d. jude ajutor A. Marinescu, descriind în scurte cuvinte întreg trecutul nostru istoric.

Sf. Sa icon. N. Mihail, a vorbit de asemenea despre cinstirea ce trebue să se dea acestor eroi cari, prin sacrificiul vieţii lor, şi-a pus temeliile României-mari de astă-zi. Pe urmă a urmat o masă comună servită de văduvele, mamele şi rudele celor morţi în răsboiu.

După amiază, membrii Ligii culturale, s'au adunat la şcoala din satul Poeniţa şi de aici, în frunte cu drapelul, au pornit cu toţii spre cimitirul eroilor, ducând o cunună lucrată din frunze de stejar şi împodobită cu flori, cununa a fost purtată pe braţe de către două fete din sat.

S'a format un cor şi pe tot parcursul drumului s'a cântat: La arme şi alte cântece patriotice.

In semn de pios respect, cârciumile au fost închise pentru câteva ore, iar lumea ieşind în întâmpinare, a întovărăşit cortegiul.

Ajunşi la cimitir în faţa mormintelor celor 20 eroi morţi în această comună: unii în luptele din retragere iar cei mai mulţi chinuiţi de foame şi munci grele sub ocupaţie, fiind prizonieri, s'a depus cununa adusă din partea secţiei Ligei, cum şi alte cunune de prin sat.

Au vorbit din nou d-nii Aurel Marinescu, jude ajutor şi avocat Nădejde, simbolizând prin cuvinte înflăcărate ziua aceasta de înălţare a neamului.

Reporterul nostru, d. Simion Hârnea, a descris suferinţele prizonierilor români, deţinuţi în lagărul înfiinţat de nemţi, la spitalul din localitate, cari din cauza răului tratament şi a muncilor grele la care au fost supuşi, şi-au dat sufletul, iar trupurile lor sunt îngropate în acest cimitir.

D. învăţător I. Răileanu, a arătat că pământul ţărei este sfânt, căci peste tot e frământat cu sângele a sute de mii de viteji, cari şi-au jertfit viaţa pe altarul patriei. De aceia se cade ca măcar în această zi a eroilor să avem un moment de reculegere şi să plecăm genunchii în faţa mormintelor acestor martiri ai neamului.

La aceste cuvinte bine simţite, cei de faţă au îngenunchiat.

După aceasta a vorbit ca încheere părintele iconom N. Mihail, arătând că pentru a cimenta mai mult amintirea acestor eroi, este nevoe ca să se înfăptuiască ridicarea unui monument în amintirea acestora, după cum s'a plănuit de mai înainte.

In urmă lumea s'a împrăştiat rămânând fiecare cu o frumoasă amintire a acestei zile.

Aca Ion Marsim

Oamenii de bine

D-l Gh. Vasiliu — un înfrăţit cu pământul — care a ştiut să facă din lotul său No. 10 din com. Dolhasca, jud. Fălticeni, un adevărat lot demonstrativ ce e totodată şi o şcoală văzută pentru confraţii săi agricultori, s'a gândit să facă o faptă şi românească şi umanitară. A dăruit din proprietatea sa 20 prăjini pentru a se clădi pe ele localul şcoalei din sat. Fapta aceasta, ce şi-ar putea găsi sute şi mii de imitatori dintre toţi fruntaşii gospodari ai satelor noastre, am găsit-o demnă pentru a o aduce la cunoştinţa cititorilor noştrii.

SĂTEANUL GH. VASILIU CU SOŢIA

Preşedintele comitetului şcolar Dolhasca, d-l inginer G. Tărnăuceanu, ţine a mulţumi în numele locuitorilor din acest sat, d-lui Gh. Vasiliu pentru această donaţie, care da putinţa de a se ridica un nou locaş de lumină şi înfrăţire sufletească pe cuprinsul României.

Bradul

Conferinţa preoţeasca din cercul Călimăneşti-Vâlcea

In ziua de 14 Iunie, a avut loc conferinţa preoţilor din cercul Călimăneşti-Vâlcea in satul Selişte-Mălaia. Serviciul religios şi sf. liturghie s'a oficiat de către preoţii cercului în sobor. Predica a fost ţinută de părintele N. N. Ionescu, întâiul stătător, vorbind despre datoriile şi felul cum trebue mărturisit Domnul Iisus Christos, şi folosul veşnic ce-l va avea orice creştin care se osteneşte în această lume pentru Iisus.

Masa a fost dată de d. Sotir Georgescu, fruntaş şi preşed. de oboşte, unde atât preoţii cât şi cântăreţii precum şi alţi străini de localitate au fost bine primiţi.

După conferinţa intimă s'a deschis conferinţa publică în localul şcoalei. Sf. sa preotul N. N. Ionescu a deschis conferinţa prin o înălţătoare cuvântare, vorbind despre datoriile omului faţă de el însuşi, către societate şi neam.

Au mai vorbit preotul Gh. Popescu-Bujoreni şi preotul Gh. Popescu-Căineni, despre datoriile fiecărui cetăţean pentru refacerea şi consolidarea ţării.

Corul de sub conducerea preotului N. N. Ionescu, a cântat. D. P. Droc-Voineasa, a citit din Cartea omului matur, o povestire din Creangă.

Preotul N. N. Ionescu, a închis cuvântările mulţumind sătenilor că au venit în număr mare.

S'au împărţit din partea cercului în mod gratuit mai multe broşuri din „Rolul social al femeii" şi „Ogorul creştinului", şi cu aceasta s'a închis şedinţa, sătenii fiind cât se poate de mulţămiţi. Şi drept dovadă de mulţămire sufletească, au strâns între dânşii o sumă de aproape patru sute de lei pe care au donat-o cercului ca să se cumpere cărţi pentru alte conferinţe.

De observat aci, că fiind o singură cârciumă în sat şi cârciumarul om de treabă, au venit la conferinţă toţi sătenii în frunte cu cârciumarul. Oare de ce nu ar face şi ceilalţi cârciumari la fel în toate comunele? Ar fi spre cinstea lor şi binefacere mare ar rezulta pentru poporul nostru dela sate.

C.

Mângâerea bunului creştin

Zilele acestea voi pune sub tipar cartea „Mângâerea bunului creştin", care va cuprinde tâlcuirea pe înţelesul poporului a Sfintelor Evanghelii din toate Duminecile şi sărbătorile anului precum şi învăţături despre însemnătatea sărbătorilor legale. Va fi o carte de învăţături creştineşti, pe care o tipăresc cu gândul bun, ca fiecare creştin adevărat să găsească într'însa mângâerea sufletului său.

Cartea va fi foarte potrivită pentru preoţi, învăţători şi alţi cărturari, cari sunt chemaţi să aruncă sămânţa adevărului, cât şi pentru orice creştin drept-credincios, care doreşte să-şi nutrească sufletul cu hrana cea dădătoare de viaţă a cuvântului lui Dumnezeu.

Dorind să cunosc numărul exemplarelor ce voi tipări, rog pe toţi aceia, cari doresc să aibă această carte să mă încunoştiinţeze la adresa de mai jos sau la gazeta „Cultura Poporului".

Nevoind îmbogăţirea din cuvântul lui Dumnezeu mă voi sili să fac cărţii cel mai mic preţ cu putinţă. Bine înţeles, cu cât numărul cărţilor va fi mai mare, cu atât preţul lor va fi mai mic. La toată întâmplarea cred, că toţi aceia cari vor cumpăra cartea vor fi pe deplin îndestuliţi, atât cu cuprinsul, cât şi cu preţul ei.

Septimiu Popa
profesor de religie
Piaţa Mihai Viteazu 31

Ştirile Săptămânii

Toată lumea s'a încredinţat că avem nevoie de o presă cinstită şi sănătoasă. O aveţi la îndămână. Răspândiţi „Cultura Poporului" şi îndemnaţi pe acei cari-i cunoaşteţi să o citească. Şi această luptă culturală va avea izbândă sigură.

MINISTERUL de agricultură şi domenii, a hotărât înfiinţarea a 61 camere agricole în toată ţara.

DOMNUL Simion Mândrescu, ministrul României la Tirana, (Albania), a înaintat un raport ministerului de arte şi culte, prin care arată că este nevoie să se înfiinţeze un episcopat românesc în Albania, întrucât numărul aromânilor ortodoxi este destul de mare şi interesele lor naţionale şi bisericeşti cer acest episcopat.

ASTĂZI, Duminecă, 19 Iulie, are loc serbarea de sfârşit de an a Şcoalei de Arte şi meserii din Cluj, precum şi deschiderea expoziţiei cu lucrările făcute în atelierele acestei şcoli.

UN grup de intelectuali din Braşov, în frunte cu d. general Olteanu, comandantul corpului 5 de armată, a luat iniţiativa să ridice în Braşov, un monument marelui român Andrei Mureşianu.

IN şedinţa dela 19 Iunie, comitetul Casei Naţionale „Viitorul", din Vaslui, a ales cu unanimitate de voturi pe colaboratorul nostru, d. avocat Corneliu Meza, ca preşedinte activ, iar preotul C. Moisiu, tot cu unanimitate de voturi, a fost proclamat preşedinte de onoare al acestei istituţii.

Sf. sa preotul Moisiu a demisionat din preşedenţia activă în urma mutării sale la Bucureşti.

PRIMĂRIA oraşului Cluj, a destinat ca ajutor pentru acei ce au suferit de seceta din Basarabia o sumă de una sută mii de lei.

IN ORAŞUL Sofia, capitala Bulgariei, a avut loc o expoziţie de cusături româneşti organizată de societatea femeilor române din Sofia şi o serbare de sfârşit de an dela şcoala românească.

Expoziţia a fost pusă sub patronajul d-nei Adine Bilciurescu, soţia ministrului României la Sofia, şi cu acest prilej s'a putut vedea patriotismul femeilor române din capitala Bulgariei.

La serbarea şcoalei, elevii au cântat, declamat şi au jucat danţuri naţionale.

D. P. Iofu, directorul şcoalei, a făcut o dare de seamă asupra mersului ei în cursul anului. D. ministru Bilciurescu, intr'o frumoasă cuvântare a arătat rolul acestei şcoli şi că ar putea să aibă mai mulţi elevi intrucât colonia românească este numeroasă.

Administraţia foaei noastre roagă pe toţi abonaţii cari cer lămuriri sau schimbarea adresei să ne scrie adresa veche. Plata abonamentului să se trimită numai prin mandat sau grop poştal, deoarece banii trimişi prin administraţiile financiare se pot incasa cu prea mare întârziere, ceeace produce pagube în sarcina administraţiei.

NIŞTE tâlhari s'au introdus în Mănăstirea Cernica, din judeţul Ilfov, furând dela călugărul Venetie Condurache, 7 mii de lei şi mai multe lucruri. Jandarmul Ene Coltu, văzându-i i-a somat să stea pe loc. Ei însă au luat-o la fugă, lăsând toate lucrurile furate.

IN ŢARA Japoniei au fost mari revărsări de apă. Mii de case au fost distruse şi peste 200 mii de locuitori au rămas fără adăpost.

IN FAŢA liceului din Chişinău, unde a fost Sfatul Ţării, se va înălţa ca şi la Bucureşti şi Cluj, Lupoaica dela Roma, noul semn al latinităţii noastre pe aceste locuri.

RUGĂM pe toţi prietenii noştri: preoţi şi învăţători, că de câteori au conferinţe ale cercurilor culturale, adunări, şezători, etc., să ne comunice din vreme pentru a le trimite numere din „Cultura Poporului", pentru a fi împărţite gratuit ca propagandă.

IN Moldova de peste Prut, de o vreme încoace umblă agenţi ai diferitelor societăţi de emigrare şi cutreeră satele, îndemnând pe ţărani să-şi vândă avutul şi să plece în America. Autorităţile cercetează cazul din plasa Gura Galbenă, unde aceşti agenţi au prezentat spre viză actele a 400 de locuitori.

Cu acest prilej s'a văzut că primăriile ca să înlesnească aceste emigrări eliberează chiar moldovenilor acte prin care se arată că sunt ruşi. Oameni buni, nu vă potriviţi la gurile celor cari vântură ţara.

IN oraşul Câmpulung, din Bucovina, a avut loc expoziţia de lucrări de mână ale şcoalelor de acolo şi judeţ. A expus cele mai frumoase lucrări d-na E. Ionet din Dorna-Cândreni.

IN urma ploilor mari ce au căzut în regiunea Tighina, (Basarabia), s'au produs mari revărsări de apă. Pese 400 hectare de sămănături au fost distruse. Pagubele sunt de câteva milioane. Pe Nistru se văd plutind cadavre omeneşti.

MAI dăunăzi primarul comunei Negri, însoţit de un sătean venea spre Roman. Ajungând la podul ce trece peste Siret, ei au văzut că este rupt. Şi de oarece primarul avea la el o sumă de bani, s'a hotărît să treacă Siretul cu o barcă. In mijlocul apei barca a fost luată de curent şi răsturnată. Amândoi s'au înnecat.

CULTURA POPORULUI se gândeşte în fiecare clipă, ca să fie folositoare cititorilor ei. Şi pentrucă foaea e răspândită mult în America, de aceea se pune la îndămâna acelora cari au neamuri peste Ocean, şi dacă vor să-i întrebe ceva sau să aibă ştiri despre ei, — într'un cuvânt tot ce i-ar interesa — vor trimite însemnările lor la „Cultura Poporului" unde vor fi publicate. Acelaş lucru şi pentru românii din America, dacă doresc să aibă ştiri dela rudele de acasă, din România, să ne trimită răvaşe şi ele vor fi publicate în foaie. Tipărirea se va face fără bani.

Soţul meu Nicolae Gligor Anghel emigrat în America în 1914 ultima corespondenţă am primit-o în toamna anului 1920 din Woodlawen Pa. Post. B. No. 834 Nord America, dar de atunci numai ştiu nimic de el. E mort sau trăeşte? Cine ştie ceva precis despre el, rog călduros a răspunde pe adresa:

Sofia V. Anghel
Ighişdorful român jud. Târnava. Mare România.

ARTICOLELE cari le primim la redacţie, le publicăm pe rând; de aceea rugăm pe persoanele cari ni-le trimit să aibă răbdare până ce le văd la tipar.

Răspândiţi:

Biblioteca foaei „Cultura Poporului"

Biblioteca sub îngrijirea redactorului nostru d-l dr. Od. Apostol, medic de spital şi premiat anul acesta de Ministerul Sănătăţii.

E cea mai ieftină bibliotecă pentru căpătarea pe înţelesul tuturora, în deosebi a cunoştinţelor pentru păstrarea şi apărarea sănătăţii omului.

Fiecare broşură costă între 3—5 lei. Textul conţine multe figuri instructive şi glăsuitoare.

Până acum au apărut următoarele broşuri: Nr. 1. *Lupta antiveneriană în armată* de Dr. Od. Apostol 3 Lei. Nr. 2. *Alcoolismul* de dr. E. Gelma 5 Lei. Nr. 3. *Tuberculoza şi lupta contra tuberculozei* 3 Lei. Nr. 4. *Ţara noastră.* Locuri de odihnă, şi de băi pentru căutarea şi păstrarea sănătăţii. 5 Lei. Nr. 5. *Sifilisul* de Dr. Dominic Stanca. Se vând la toate librăriile din ţară şi la administraţia acestei foi.

Nu aştepta! Până ce porcii şi vitele cornute se îmbolnăvesc

Poţi asigura vitele contra bolilor şi poţi ajuta îngrăşarea lor prin folosirea puternicului.

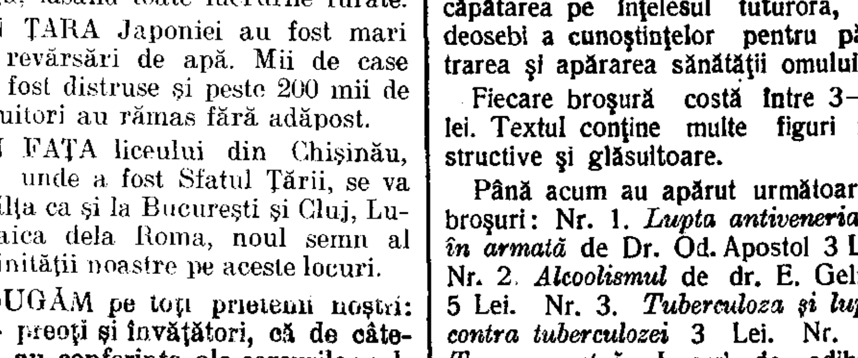

DESINFECTOR

al primmedicului veterinar David Elemer protejat cu marcă legală. **NUI MAI MULT!** Boală de porci, călbează la oi, durere de gură la vitele cornute şi dalac. Preparatele acestea îi poţi găsi în toate comunele la comercianţi şi la consumuri, în mai multe comune, jandarmarie, preoţi, învăţători şi dnii proprietarii care se ocupă cu valorificarea acestui folositor medicament. ¼ kg. în cutie 20 de lei cu instrucţiuni, 20 cutii 300 de lei dacă se plăteşte înainte, sau 320 de lei, dacă se trimite cu ramburs.

REPREZENTANTUL GENERAL DIN ROMÂNIA:
SOÓS & COMP, TÂRGU-MURĂŞ,
(TRANSILVANIA) STR. PRINCIPESA MARIA 2.

La comande rugăm adresa exactă, judeţul şi poşta ultimă.

Dela Despărțământul „Astrei“ din Cluj

Raportul comitetului pe anul 1924/25, citit și aprobat în adunarea cercuală a despărțământului, ținută la 8 Iunie 1925 în Bonțida.

III

5. **Membrii.** Stâlpii societății noastre și ai înaintării culturale sunt membrii înscriși în regulă și buni platnici ai taxelor anuale.

Despărțământul nostru are următorul număr de membri, după rapoartele înaintate, amintind, că din unele cercuri sau agenturi n'am primit încă datele cerute:

Orașul Cluj și cercurile sătești				
Membri fondatori	Membri pe viață	Membri activi	Membri ajutători	Total
25	134	163	477	789

Va trebui ca de aci încolo să ne dăm silința să înscriem și să încasăm cât mai numeroși membri cu atât mai vârtos că după noile statute ale „Astrei“, taxele membrilor activi și ajutători rămân despărțămintelor și cercurilor în **întregime, pentru nevoile lor locale.**

Ar trebui să angajăm un încasator cu plată pentru acest scop în Clujul atât de mare, cu membrii noștri atât de răsleți.

Va trebui de altă parte să desvățăm lumea de a cere și de a aștepta totul pe degeaba. Numai ce este răscumpărat prin muncă și prin jertfă este bine-primit și la Dumnezeu și este rodnic și pentru trupul și sufletul nostru.

Despre starea cassei raportează de altfel domnul casier.

6. **Alte momente de remarcat**

Din munca comitetului Dv., trebue de altfel să mai amintim pe scurt următoarele:

A ținut 4 ședințe ordinare și 2 în legătură cu delegații altor corporațiuni din prilejul sărbătorirei d-lui Z. Bârsan.

La 24 Oct. a ținut o ședință extraordinară pentru discutarea statutelor a căror modificare se proectase pentru adunarea generală dela Arad. La această ședință am avut plăcerea să salutăm în mijlocul nostru pe d. președinte al „Astrei“, d. Vasile Goldiș.

La 26 Octombrie, s'a ținut o adunare generală extraordinară, în care s'a ales de director al despărțământului d. N. Bogdan, fost vicopreședinte, în locul d-lui M. Ștefănescu, care a demisionat.

Pentru intensificarea muncii biuroului am angajat un secretar-adjunct foarte activ în persoana d-lui Gh. Bujorean, preparator universitar.

La adunarea generală a Asociațiunii ținută la Arad, am avut ca delegați pe d-nii Dr. O. Prie și Dr. S. Stanca.

La serbările dela Țebea, Vidra-Câmpeni, despărțământul a fost reprezentat prin d-nii Bogdan, Borza și Racoviță.

La serbările dela București, când Asociațiunea a rentors vizita societăților culturale din vechiul regat, despărțământul a fost reprezentat prin d-nii Botez, Borza și Racoviță.

Pe delegații Ateneului Tătărași din Iași, i-a primit în Iulie, 1924, directorul despărțământului cu cinstea și dragostea cuvenită.

Tot d-sa, a salutat și sindicatul presei române din Ardeal, în numele „Astrei“, cu ocazia concursului dela Cluj deasemenea a vorbit în numele societății noastre la serbarea desvelirii bustului marelui dascăl Gheorghe Lazăr.

Din prilejul trist al morții maestrului Dima, (6. VI. 1925), apostolul cântecului românesc, Asociațiunea a exprimat condoleanțele familiei, a depus o cunună pe cosciug și a rostit un ultim cuvânt de închinare marelui dispărut, prin graiul directorului N. Bogdan.

Chestiunea palatului cultural din Cluj, n'a putut-o soluționa comitetul Dv., dupăce conducerea orașului nu s'a putut ocupa în merit de această chestie importantă.

Comitetul a încheiat o înțelegere în privința colaborării cu cercurile culturale ale învățătorilor din județ. A încercat, dar n'a isbutit să ajungă la o colaborare cu muncitorii din Cluj, cari sunt stăpâniți de gânduri și porniri sectare.

Dupăce am arătat ce s'a făcut și ce ar mai trebui făcut în despărțământul nostru al „Astrei“, ne permitem să încheiem cu următoarele propuneri:

1. Să binevoiți a primi raportul nostru și a ne da absolut.

2. Să exprimați mulțumită domnilor și instituțiunilor care ne-au sprijinit cu cuvântări, cântece, declamări, bani, cinematograf, cărți, trăsuri și automobile.

3. Să luați măsuri ca să se aleagă un nou comitet (pe un răstimp de 5 ani, care va avea conform noilor statute atribuțiunile unui comitet central județean și din care vor face parte de drept directorii celorlalte despărțăminte din județele: Hunedin, Teaca, Mociu, etc.

(ss) N. Bogdan, director — (ss) Prof. Dr. Al. Borza, secretar

VIAȚA LA ȚARĂ

Din Carol I. (jud. Roman)

De câtva timp satul nostru este turburat în dese cazuri. Rar sărbători sau Duminei, când să nu se întâmple bătăi, de care îsă te cutremuri până la oase. Acestea în mare parte se datoresc numai la câțiva săteni, cari în cele mai multe cazuri, sunt ajutați și încurajați chiar de întregile lor familii. Și pentru ca să știe toată lumea cine sunt îi voi scrie că sunt tinerii: Bodea V. Gh., Grădinaru Ioan și Conduraltu Th. Aceștia sunt turburătorii liniștei satului nostru. Aceștia sunt aceia care înjosesc demnitatea acestui sat.

Felul cum jandarmii își fac datoria, până acum lasă mult de dorit.

Cu câteva zile mai în urmă tot acești tineri au bătut pe alți flăcăi de aici din sat, flăcăi cari sunt destul de liniștiți și în e-încât sunt internma pâtg zsln sn tate de 23—24 de ani, atât de grav, încât sunt internați în spital cu puține speranțe de scăpare.

Ceeace e mai trist, e că acești tineri nici n'au satisfăcut legea recrutării și fac asemenea fapte, apoi ne gândim mai târziu când vor fi mari, unde vor ajunge.

Starea aceasta de fapte s'a adus la cunoștința d-lui procuror, dela care așteptăm îndreptarea răului.

G. Panaite

Din Valasut (Ardeal)

Elevii școalei primare din comuna noastră sub conducerea d-lui director A. Mureșianu, și a d-rei învățătoare Mărioara Aschilean au dat în ziua de 28 Iunie o serbare de încheierea anului școlar.

Elevii fiind bine instruiți de conducători au reușit să mulțumească pe deplin publicul, producându-se cu monoloage, dialoage, teatru, cor și declamații.

A fost o mică expoziție de lucru de mână, lucrat de elevele secției maghiare și de unele din elevele secției române. Dintre ele s'a distins eleva Maria Bodea.

Este dureros că părinții elevilor românce nu iau în seamă arta cusăturilor naționale și nu-și prea ajută fetele lor cu material pentru a învăța această artă.

La sfârșitul serbării sf. sa preotul Paul Bocoa, a adus mulțumiri în numele sătenilor corpului didactic al acestei școli, și îndreptându-se către săteni i-a povățuit să-și dea copiii la școală.

I. V. M.

Din Smeurăt (jud. Vâlcea)

Un grup de tineri cari se află la învățătură prin școlile secundare, au dat la 29 Iunie, o serbare culturală în sala școlii din satul Cacova, com. Smeurăt. Este prima serbare care s'a dat în acest sat. S'au cântat multe coruri și bucăți la vioară.

Reținem însă ca cea mai reușită din punct de vedere artistic bucata „Bărbierul din Sevilla“, cântată la vioară de elevul normalist I. I. Alexandrescu și acompanilat de G. Bobei.

Această bucată deși cântată destul de bine a rămas însă departe de a fi înțeleasă de sătenii cari populau sala.

Credem că atunci când se dau asemenea serbări culturale, cari au ca scop luminarea sătenilor, ar fi bine ca bucăți de operă ca „Bărbierul din Sevilla“, să nu fie puse în program deoarece sătenii nu le înțeleg și în loc să clădim, dărâmăm.

S'a jucat apoi piesa „Dela moarte la viață“, care de asemenea a avut puțin succes, de oarece parte din interpreți au eșit din rolurile creaite de autor, exprimând cuvinte de care auditorul putea să fie scutit.

D. D.

Din Negri (jud. Roman)

In ziua de Sf. Apostoli Petru și Pavel, a avut loc serbarea de sfârșit de an la școala primară. din Călimești această comună. Dimineața a vut loc la biserică slujba religioasă oficiată de părintele Petru Simionescu, la care au luat parte și școarii în frunte cu d. director al școalei. După terminare s'au îndreptat cu toții la școală unde a fost o mică serbare. A vorbit sătenilor d. director al școalei Gh. Anghel, arătând folosul științei de carte îndemnând pe săteni să-și dee copiii la învățătură mai departe. A vorbit și părintele P. Simionescu. In urmă s'au recitat mai multe poezii de către elevii școalei, după care s'a făcut împărțirea premiilor la elevii silitori.

And. Blaj

Din Drăculea-Band (j. M.-Turda)

In ziua de 17 Mai, în satul nostru, dimineața s'a deschis ședința intimă a cercului cultural „Bandul de Câmpie“, de sub președinția d-lui Tămaș, diriginte în Band. D. președinte a făcut o dare de seamă despre activitatea acestui cerc; a urmat lecția d-lui învățător I. Faliboga și d. A. Tartacan, inv. care a ținut conferință. S'a ținut și critica la lecția d-lui Faliboga. După amiază tot corpul didactic împreună cu mulțimea de săteni, s'au îndreptat spre pădurea Copăcelul din com. Mădărași, unde s'au adunat locuitorii satelor Mărășești, Drăculea și Mădărași-Fântânele. Aici a avut loc o serbare, începută cu vorbirea d-lui Tămaș, despre „Iubirea de țară“ și greșala ce o face omul părăsindu-și țara.

Doamna Ema Noghi, a vorbit despre „Gospodine și cultura zarzavaturilor“.

S'au spus poezii și s'au jucat piese de teatru sătești și poemul „România Mare“, sub conducerea d-lor Faliboga și Tartacan. Sătenii au plecat dela serbare foarte însufleți.

D. A.

Din Brusturi (jud. Bihor)

Comuna Brusturi, după cum o arată și numele, este o comună românească în care trăesc cam 250—300 de familii.

Brusturanii sunt oameni muncitori, creștini buni, deși rătăcirea baptistă a prins pe câțiva în ghiarele ei.

Acești români au moștenit dela strămoșii lor multe obiceiuri; jocuri, portul, pe care le păstrează.

Unor ochi veniți dintr'un sat unde se poartă toți numai în haine nemțești le-ar părea curioși acești români îmbrăcați cum le-a rămas obiceiul din bătrâni. Păcatul însă începe ași face loc în sufletul lor, tot așa cum și-au făcut loc și câteva lipitori străine și vedem, mai ales la tineret, că a început a se îmbrăca din stofele nemțești.

Tot din bătrâni a rămas satului o biserică care e mai bine de 170 de ani. Lucrată toată din lemn și împestrițată toată frumos, la intrare această biserică ne dovedește credința mai nestrămutată și o răbdare mai mare a celor ce nu mai sunt.

Vremurile rosesc în ultimul *timp șindila* de pe biserică și ea cerea să fie acoperită.

Glasul ei a fost auzit și harnicul părinte M. Giurău a început lucrul. S'au adunat banii de trebuință, s'a adus șindilă și s'a început acoperișul.

In ziua de 24 Iunie a avut loc punerea crucii din vârful clopotniței. După slujba de dimineață s'a sfințit crucea. După sfințire a vorbit poporului părintele R. Filip, despre însemnătatea și puterea crucii, arătând diferitele minuni făcute cu ajutorul crucii și folosul credinței în ea.

După aceea a avut loc suirea crucii și așezarea ei în vârful clopotniței. Maestrul Ilie Bodogai, a închinat de sus de pe turn câte un pahar de vin în sănătatea M. S. Regelui și Familiei Regale, apoi în sănătatea P. S. S. Episcopului nostru R. Cioroganiu și altul în sănătatea preoților și poporului care a contribuit la învelirea bisericii. Paharele și sticla le-a arucat jos depe clopotniță dar nu s'au spart niciunul. Se zice că vor trăi toți, închinătorii fiind primiți. Se cuvine laudă părintelui Giurău și locuitorilor din Brusturi că nu-și uită de cele rămase din bătrâni.

C. D. Popa

Din Răcăut (jud. Bacău)

In ziua de 29 Iunie, a avut loc o frumoasă serbare în satul nostru pitoresc, care este așezat în lungul văii Cașinului, atât de fermecătoare, străjuită cu culmele înalte ale munților Carpați.

Serbarea a fost condusă de harnicul înv. Leon Ionescu, venit acum depe băncile școalei normale „Vasile Lupu“ din Iași.

A luat parte lume multă din sat cât și din împrejurimi. Serbarea s'a început cu cuvântul de deschidere al d-lui Irimescu, apoi coruri școlare cântate bine de către elevii cursului primar, recitări și monoloage.

D. învățător Irimescu, a ținut o cuvântare caldă și plină de învățături. La sfârșitul cuvântării, s'au împărțit premiile elevilor silitori. Incheierea s'a făcut tot printr'o cuvântare frumoasă de către neobositul elev seminarist Ghioddum Liță.

C. S.

Din Bârsănești (jud. Bacău)

In ziua de 2 Iulie, a avut loc cu o deosebită solemnitate instalarea ca preot în această comună a părintelui Mihai Pușcalău, hirotonit de curând de I. P. S. Episcop Lucian al Romanului. Locuitorii din com. Bârsănești, au izbutit în sfârșit să aibă și ei un păstor sufletesc la înălțimea chemării sale. Ajutat și de harnica și modesta-i soție, nu ne îndoim că munca le va fi încoronată cu succes, având în vedere și dragostea cu care au fost primiți de locuitori, cari au văzut dela început cu cine au a face. „Ziua bună se cunoaște de dimineață“, ziceau ei între ei și cu drept cuvânt. In aceste timpuri grele, când dușmanii și din afară și din lăuntru țării, caută să ne amărască zilele și să ne sdruncine credința strămoșească, e un adevărat noroc, acolo unde se găsește câte un preot înțelept, care să întărească pe oameni în credință și să-i îndrepte pe cei rătăciți, pe căile Domnului, singurele cari ne duc la mântuire.

Urăm părintelui Pușcalău, păstorire îndelungată și rodnică.

Sandu Nădejde stud.

O serbare școlară la Avrig

In Avrig, în această comună fruntașă de pe valea Oltului, s'a înființat cu prilejul sărbătoririi a 100 de ani dela moartea marelui dascăl Gheorghe Lazăr, în 1923, o școală normală, ca recunoștință față de munca lui mântuitoare de neam.

Aceasta școală a dat în ziua 29 Iunie o serbare de fine de an, cu care ocazie s'au împărțit premii elevilor distinși. A luat parte un public numeros, format din reprezentanții autorităților, corpul profesoral al școalei și al învățătorilor din loc și din comunele învecinate, precum și părinții elevilor veniți din mari depărtări și mulți locuitori din comună.

D-l director D. Bedeleanu în cuvântarea sa, a adus în lumină personalitatea marelui dascăl Gheorghe Lazăr, punând-o înaintea elevilor, viitori învățători — ca pildă de urmat în viață. D-sa a făcut un scurt istoric a școalei, arătând însemnătatea ce o are ca factor cultural în acest ținut, după care a urmat împărțirea premiilor elevilor silitori.

Apoi a urmat desfășurarea programului serbării.

S'au recitat poezii, s'au jucat piesele „Crăciunul lui Osman“ și „Nunta țiganului“, după care au urmat frumoasele exerciții de gimnastică și piramide, conduse de d. prof. M. Nanu.

In legătură cu această serbare a avut loc și o exposiție din hârtie, desemnurile și colecțiile elevilor precum și din lucrările de peste an la diferite materii. Publicul vizitator a admirat arta, curățenia, exactitatea și hărnicia arătată de elevi în lucrările expuse.

Meritele revin domnilor profesori cari ca niște adevărați apostoli s'au pus în serviciul școalei, muncind cu zel și multă pricepere pentru ridicarea ei, crescând generații de dascăli în cultul lui Gheorghe Lazăr.

Laudă și recunoștință lor. **S. I.**

Redacționale

PRIETENII noștri. In toate orașele, târgușoarele și comunile rurale din România, vrem să avem prieteni grupați în jurul mișcării noastre culturale. Ei vor trebui să ne scrie în fose: fapte bune, mișcarea culturală, artistică, economică și industrială din localitatea în care trăesc. Știri de asemenea natură, încât să intereseze intelectualii orașelor, muncitorii de prin ateliere și fabrici și lumea dela sate, prietenii ne vor trimite aderarea lor, iar redacția le va răspunde ce su de făcut.

Răspândiți „Cultura Poporului“

Societatea pe acțiuni Cultura Poporului

Vedem că avem presă puternică și nu-i a sufletului curat românesc; vedem că avem întreprinderi mari financiare și economice și sunt ale neprietinilor; vedem că industria și comerțul sunt fagure de miere pentru toți străinii, — și totuș majoritatea românilor se îndeletnicește cu naționalism sentimental în loc să treacă la muncă asiduă și rodnică.

Trăim în vremea faptelor. La finanță națională, să opunem a noastră; la capitaluri străine, ale noastre românești; la intreprinderi de tot soiul, asemenea; la presa de bulevard, presa de idei și la cultură străină cultura noastră proprie întemeiată prin școli, instituții științifice, și altele.

„Cultura Poporului“ a pășit la înființarea unei societăți pe acțiuni cu acelaș nume. Societatea va înjgheba un Institut de arte grafice la Cluj, cu un capital de 3 milioane cu drept de emisiune până la 10 milioane de lei. Institutul acesta va edita Biblioteci eftine și bune pentru ridicarea culturală a satelor. Se vor tipări: Biblia, cărți religioase creștine, cărți de agricultură și tot ce privește solul, cărți de igienă, folklor, povești, monografii, cărți pentru popularizarea științei, cărți cu îndemnuri la meșteșug, la negoț, la societăți cooperative, ș. a.

O acțiune costă 200 de lei. Acei cari pricep binefacerile unei asemeni instituții sunt rugați să contribue cu obolul puțin ce-l au, — căci picătură cu picătură se face marea.

Avem nădejde în oamenii de bine și de fapte, căci tot se mai găsesc în această țară.

Deocamdată primim înscrierile iar când vom publica statutele societății pe acțiuni „Cultura Poporului“, fiecare va trebui să verse cotele necesare.

In fiecare număr vom publica numele subscriitorilor:

	Suma din urmă	*Lei 113.200*
D-l Iordache I. Sava Bucești Bacău	*5 acțiuni*	*„ 1000*
	Total: Lei	*114.200*

Dr. MARTIN
vechiu specialist reîntors în București vindecă
NEURASTENIA, HISTERIA, Timiditatea, Melancolia, Insomnia, Somnolența, Paraliisia, Tremurături, Ticuri, Nevralgia, Reumatism, Sughițul, Vărsături, Impotența, Incontinență de urină după sistemul Prof. **Bernheim** Nancy, **Dubois** (Berne), **Berillon** (Paris), **Hipnotism,** reeducația voinței, a caracterului. Tratamentul. Copiilor întârziați, impulsivi, vicioși, **Electroterapia.** Tratamentul radical modern al **Syfilisului. Calea Victorei 33 București,** Casa Frascati Const. 9—11 și 2—7.

Traian G. Stoenescu
avocat
Calea Șerban Vodă 42
BUCUREȘTI

MRAELE ATELIER DE DOGĂRIE
Nicolae Săvulescu
absolvent al școalei de meserii din comuna Racoviță (județul Muscel), execută orice fel de comenzi relative la această branșă, ca Buți, Butoae, Putini, Vedre, Hărdae, etc., din material ales și uscat.
Execuție promptă
Prețuri convenabile
Pentru comande și informațiuni a se adresa: NICOLAE SĂVULESCU, satul VALEA STÂNII No. 44 (prin gara Cluceresa, jud. Muscel). — Adresa telegrafică: SĂVULESCU, Cluceresa.

ALAMBICE DE FIERT RACHIU
dela 70 până la 500 litri capacitate
se capătă cu prețuri excepțional de avantajoase și eventual contra plății ulterioare la
Departamentul Mașinelor al Reun. Agr. S. A.
Sibiu, Strada Sărei No. 22.
Cont-curent la Institutul de credit fonciar Sibiu.

De prima calitate plăcută și răcoritoare este
Bere din Turda
Fabrica: *Turda, Telefon 5.*
Depozit principal: *CLUJ, Telefon 394.*

Mai bine va ori și unde se servește la
Baia Elisabeta
Băi de abur, de cadă, duș, etc.
CLUJ,
Str. Călugărițelor (pe Someș).

TIPOGRAFIA ȘI LEGĂTORIA **VIAȚA** CLUJ, STRADA REG. MARIA 36.
EXECUTĂ CELE MAI SOLIDE LUCRĂRI GRAFICE ȘI DE LEGĂTORIE CU PREȚURI COVNENABILE.

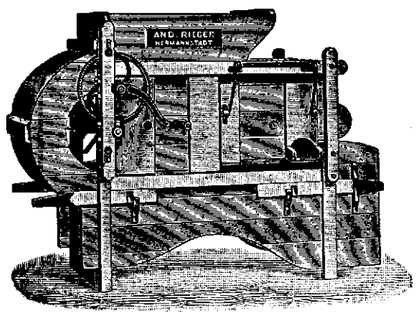

VÂNTURĂTOARE NR. 5 ȘI „LUPOAICĂ“
MAȘINI DE TREERAT CU MOTOR,
POSTAMENTE DE MOARĂ ETC.
PRODUCE ȘI VINDE FABRICA DE MAȘINI
AND. RIEGER S. A. SIBIU
La mașinile de treeratacordăm înlesniri de plată. Oferte și prospecte trimitem gratuit la cerere.

Specialitățile fabricei de bere CZELL din Cluj
„HERCULES“
bere nutritoare, specialitatea NEAGRĂ din malț dublu
„URSUS“
bere ALBĂ, mult apreciată
din cauza calităților lor neîntrecute s'au dovedit ca mărcile cele mai superioare. Se capătă pretutindeni.

Asigurarea avutului țăranilor

Veste de înființarea „Asigurării țărănești“ pentru Ardeal și Banat

In urma improprietărirei țărănimea noastră stă mai bine ca înainte vreme.

Țăranii sunt astăzi stăpânii și proprietarii unui avut mare, pe care țăranii din alte țări nu-l au.

Dar nu e destul atât, odată cu buna gospodărire a avutului, țăranii au datoria să se îngrijească de soarta lor într'o împrejurare grea, precum este moartea vitelor, grindina care nimicește o muncă de un an, focul ce ar arde o muncă de o viață întreagă.

Vestim cu mare bucurie țărănimii că și în această privință conducătorii noștri și cărturari s'au îngrijit ca să vină într'ajutorul satelor. O mână de cărturari, foști miniștri și deputați au întemeiat Asigurarea Țărănească la București, cu scopul mărturisit ca să asigure, adică să despăgubească pe țăranii cari ar suferi de pe urma vreunui neajuns ca: focul ce o întâmplare sau nebăgare de seamă poate să prefacă în cenușe întreaga gospodărie a unui sătean ori a mai multora; moartea vitelor, care poate să păgubească o gospodărie pe ani întregi; grindina, care distruge holdele.

La toate aceste nenorociri Asigurarea Țărănească vine într'ajutorul gospodarului după ce el, pentru o sumă de nimica toată, s'a asigurat.

Dar Asigurarea mai face și alte înlesniri țărănimii: o împrumută cu bani dupăce asiguratul a plătit ratele regulat timp de trei ani.

Conducerea Asigurării Țărănești a băgat de seamă că numai domnii dela oraș se bucură de binefacerile asigurărilor pe viață. Asigurarea Țărănească vine să repare această nedreptate pe seama satelor și de aceea ea a mai înființat asigurarea pe viață a sătenilor. Foloasele depe urma ei nu se pot spune în câteva vorbe. E destul să amintim că un gospodar se asigură pe el, familia lui (copii, nevastă) și poate să facă zestre la fetele de măritat.

Toate acestea le poate face în timp de 15 ani când se împlinește sorocul de plată, dar poate să primească suma ce-i compete și în două luni, căci Asigurarea Țărănească face trageri lunare din care ori-ce asigurat poate eși câștigat.

Conducătorii s'au gândit ca să înființeze la Cluj un despărțământ pentru Ardeal.

La noi, în Ardeal și Banat, țăranii cunosc, dinainte de război, binefacerile astorfel de societăți. De aceea știm că nici nu trebue să vorbim mult țărănimii noastre despre Asigurarea Țărănească. Ne mulțumim numai cu atât:

Să-o vestim și să-i dăm de știre că în Ardeal țăranii se pot asigura la despărțământul lor.

In toate satele unde gospodarii vor să se asigure despățământul ardelean trimete om la fața locului și e gata să dea încredințare intelectualilor și țăranilor cari vor să înceapă în comuna lor asigurarea țărănimii.

Viața la Cârlibaba

Sunt de trei ani în comuna Cârlibaba, din Bucovina, și nu știu dacă mai poate fi altă comună din țara românească așa de în urmă cu cultura, ca această comună. Aici trăesc 30 la sută evrei, 30 la sută nemți și 40 la sută români și sunt vreo trei mii de suflete.

Cârlibaba e o comună foarte sănacă, nu are local de școală, copiii capătă învățătură prin case particulare și ce e mai dureros nu-i nici învățător român. Școala de aici are 400 de copii și învățătorul e neamț, nu știe o iotă românește. Și mă întreb cum să cunoască copiii istoria românilor dacă nu o cunoaște învățătorul? Cum să ne așteptăm la buni patrioți când nu cresc în acest spirit? In o comună așa de organizată ar fi de dorit să fie învățători români pentru români și în număr de ajuns deoarece această comună e foarte împrăștiată cu gospodari prin munți și ai căror copii nici nu merg la școală și cresc ca animalele. Dovadă: un tânăr a venit la recrutare cam de 28 de ani și a spus că în viața lui n'a fost decât odată la oraș. Legea școlară prevede că unde sunt comunele împrăștiate să meargă nu învățător, să-i adune pe copii la o casă să-i învețe și mai e vorba și de cursul de adulți, la noi nici nu se pomenește.

Aducem această stare de fapte la cunoștința d-lui Ministru al școalelor și-l rugăm să nu ne uite și pe noi, deoarece și populația minoritară vrea ca copiii lor să învețe românește.

Avem nădejde că glasul nostru nu va răsuna în pustiu.

Sirghie Florescu,
căpitan de arcași

Tiparul Tipografiei „Viața“, Cluj, Strada Regina Maria 36.